OPŁATĘ POCZTOWĄ UISZCZONO RYCZAŁTEM

BIULETYN
IZBY PRZEMYSŁOWO-HANDLOWEJ W GDYNI

HANDEL I TRANSPORT MORSKI

BULLETIN of the Chamber of Industry and Commerce at Gdynia	BULLETIN de la Chambre d'Industrie et de Commerce de Gdynia	MITTEILUNGEN der Industrie und Handelskammer in Gdynia

WYCHODZI 15 I 30 KAŻDEGO MIESIĄCA

GDYNIA, dnia 15 stycznia 1938 r.

TREŚĆ:

Z. Tymiński: ROK 1937 W OBROTACH ZAMORSKICH PORTU GDYŃSKIEGO 5

Mgr M. Wójcik, Dyrektor Giełdy towarowo-zbożowej w Bydgoszczy: ZNACZENIE GOSPODARCZE GIEŁD ZBOŻOWO-TOWAROWYCH W POLSCE 7

WIADOMOŚCI Z GDYNI

- Posiedzenia Izbowe 9
- Gospodarcze Archiwum Morskie 9
- Ruch budowlany w Gdyni za 3 kwartały 1937 roku w porównaniu z tymże ruchem w całej Polsce 10
- Konkurs okien wystawowych z okazji Zjazdu Związku Towarzystw Kupieckich na Pomorzu 11

WIADOMOŚCI MORSKIE

- Stawki frachtowe w roku 1937 11
- Spadek frachtów szwedzkich 11
- Ruch statków w Antwerpii w roku 1937 . . . 11
- Małe statki mniej skorzystały z koniunktury w r. 1937 11
- Rozwój floty bananowej Włoch i Francji . . 11
- Zwyżka ceny bunkru w Holandii 12
- Węglowy port importowy w Rydze 12
- Uruchomienie portu naftowego w Helsinkach 12
- Zamarcie ruchu okrętowego w Szanghaju w r. 1937 12

SPRAWY CELNE, EKSPORTOWE I IMPORTOWE

- Poświadczenie cen fakturowych przy imporcie w ramach obrotów kompensacyjnych 12
- Sprzedaż pirytów 12
- Przywóz bawełny do Bremy 13
- Podatek obrotowy przy imporcie do Algeru . 13
- Ograniczenia dewizowe w Brazylii 14
- Możliwości zbytu drewna budowlanego i stolarskiego w Unii Południowo-Afrykańskiej 14
- Likwidowanie zatargów z firmami odbiorczymi w Kanadzie 14
- Zmiany przepisów celnych i dewizowych, zanotowane przez P. I. E. w okresie od 17 grudnia 1937 r. do 7 stycznia 1938 r. . . 14

MOŻLIWOŚCI EKSPORTOWE

- Firmy zagraniczne, poszukujące kontaktu z eksporterami polskimi 17

SPRAWY KOMUNIKACYJNE

- Postulaty sfer gospodarczych okręgu Izby w zakresie usprawnienia ruchu i przeładunku kolejowego 18
- W sprawie frankowania kopert zwrotnych Izby 19

PRZEMYSŁ I HANDEL RYBNY NA WYBRZEŻU

- Połowy ryb morskich w grudniu 1937 r. . . . 20
- Sytuacja w imporcie świeżych szprotów . . . 20
- Pomoc dla najbiedniejszych rybaków 20
- Obniżenie cen na norweskie śledzie świeże . 20
- Rybołówstwo norweskie w roku 1937 21
- Rybołówstwo duńskie w roku 1937 21
- Niemieckie połowy śledzi w r. 1936 21

WYDAWNICTWA

- Najnowsze prace z dziedziny zagadnień morskich 21
- Regenhardt's Geschäftskalender für den Weltverkehr 22

PRZETARGI

- Przetargi Dyrekcji Okręgowej PKP. Toruń . 22

GDYŃSKI RYNEK OWOCOWO-KOLONIALNY

- Sytuacja na rynku kolonialno-owocowym . . 24
- Transporty owoców i towarów kolonialnych 24
- Transakcje na gdyńskim rynku owocowym . 25

Nakładem Izby Przem.-Handlowej w Gdyni. — Redaktor odpow. **Leon Godlewski.**

BIULETYN
IZBY PRZEMYSŁOWO-HANDLOWEJ W GDYNI
HANDEL I TRANSPORT MORSKI

BULLETIN of the Chamber of Industry and Commerce at Gdynia	BULLETIN de la Chambre d'Industrie et de Commerce de Gdynia	MITTEILUNGEN der Industrie und Handelskammer in Gdynia

ROK VII — GDYNIA, 15 stycznia 1938 r. — NR 1

Redakcja i Administracja: Izba Przem.-Handl. w Gdyni. — **Ref. Prasowy,** ul. 10 Lutego 24, tel. centrala 39-31
Prenumerata: w kraju kwartalnie 4,50 zł, zagranicą 7,50 zł.
Konto P. K. O. Nr. 204.415 — Cennik ogłoszeń wysyła się na żądanie.

Rok 1937 w obrotach zamorskich portu gdyńskiego

Po trzyletnim okresie powolnego wzrostu obrotów towarowych portu, rok 1937 wykazał poważny skok wzwyż. W latach 1934 — 1936 zamorskie obroty towarowe portu wahały się w granicach: 7.191.913 t. (1934 r.) — 7.742.946 t. (1936 r.), wykazując przeciętnie roczny wzrost obrotów w wysokości ok. 4%. Tempo wzrostu obrotów towarowych portu w roku minionym jest czterokrotnie wyższe aniżeli w ubiegłym trzechleciu. Zjawisko to łączy się przyczynowo ze wzrostem obrotów handlu zagranicznego R. P. oraz dalszym wzmożeniem się ładunków tranzytowych portu. Datująca się właściwie od 1936 roku poprawa gospodarstwa narodowego Polski w roku 1937 staje się faktem dokonanym. Wyjaśniają to niezbicie ostatnie dane handlu zagranicznego Polski, a więc ok. 25% wzrost importu (wartość), podczas gdy eksport (wartość) wzrósł o ok. 17%. Rozbudowa wszystkich dziedzin życia gospodarczego Polski, oraz krajów grawitujących do portu musiała z kolei wpłynąć na uzyskanie liczby 9.006.176,3 ton obrotów zamorskich portu, nie notowanych dotychczas przez żaden z portów bałtyckich.

Brak ostatecznych danych nie pozwala nam na szczegółową analizę obrotów portu, która podana zostanie później. W obecnej chwili dokonany zostanie ogólny przegląd obrotów zamorskich portu z uwzględnieniem poważniejszych pozycyj drobnicowych i masowych.

Zamorskie obroty towarowe portu gdyńskiego w 1937 roku *(9.006.176,3 ton)* wykazują poważny 16,3%-owy wzrost w porównaniu z obrotami w 1936 r. (7.742.945,9 ton).

Na uzyskaną ogólną liczbę obrotów zamorskich portu w roku sprawozdawczym złożył się przywóz zamorski — 1.718.003,7 ton oraz wywóz zamorski — 7.288.172,6 ton. O ile w latach ubiegłych wzrost obrotów portu nie zawsze szedł w parze ze wzrostem handlu zagranicznego, to rok miniony wnosi tu niemal że najściślejszą współzależność. Tempo wzrostu importu zamorskiego w porcie gdyńskim jest prawie takie same, jak w handlu zagranicznym Polski. Podobnie rzecz się ma i z eksportem zamorskim. Obroty zamorskie portu gdyńskiego stają się więc idealnym wizerunkiem handlu zagranicznego R. P.

Import zamorski w roku sprawozdawczym wyrażający się liczbą *1.718.003,7 ton* wobec 1.335.455,7 ton w 1936 roku wykazuje nader poważny 28,6%-owy wzrost. Jest to nowy rekordowy wynik. Analizując stały wzrost importu w okresie ostatnich trzech lat (od 1935 r. do 1937 r.), zaobserwować można stale wzrastające tempo wzrostu. Tak np. import w 1935 roku w porównaniu z 1934 r. wzrósł o 12,1%, w 1936 r. w stosunku do 1935 r. już o 20,1%, no a w 1937 r. w porównaniu z 1936 r. wzrósł o 28,6%.

Najpoważniejszą rolę odgrywają nadal na imporcie takie ładunki masowe, jak złom żelazny, rudy, piryty, fosforyty i żużle Thomasa. One to przede wszystkim spowodowały ten poważny ogólny wzrost importu, gdyż dały same wzrost 42%-owy, podczas gdy ładunki drobnicowe wzrosły zaledwie o 11%. W liczbach absolutnych wyżej zacytowane ładunki masowe wyniosły w roku sprawozdawczym 1.085.998 ton, wobec 764.263 ton w 1936 roku.

W rezultacie czego zwiększył się udział towarów masowych w ogólnym imporcie zamorskim portu gdyńskiego z 57,2% (1936 r.) na 63,2% (1937 r.) W związku z tym udział drobnicy w ogólnym imporcie zamorskim portu zmniejszył się z 42,8% (1936 r.) na 36,8% (1937 r.)

W roku sprawozdawczym importowano towarów drobnicowych w ogólnej ilości 632.006 ton, podczas gdy w roku 1936 import ten wyniósł 571.193 ton. Pod względem wzrostu wartości towarów importowanych sytuacja w Gdańsku kształtuje się pomyślniej niż w Gdyni. Wartość importowanych towarów w Gdyni w okresie 11 mies. ub. r. wykazuje wzrost o 23,6%, to w Gdańsku o 41,9%. Drugą niezmiernie ważną przyczyną przegrupowań towarów importowanych są zmiany, zachodzące w samej strukturze handlu zagranicznego Polski, mianowicie wzrasta stale import podstawowych surowców, co świadczy o ożywieniu życia gospodarczego kraju. Powstawanie nowych centrów przemysłowych w Polsce, rozbudowa już istniejących stwarza duże możliwości w pierwszym rzędzie dla hutnictwa i przemysłów metalowych, z nim związanych. Stąd tak poważny wzrost importu złomu i rud. Rozwijający się stale przemysł chemiczny zaspakaja już nie tylko rynek wewnętrzny, ale w coraz większym stopniu zdobywa rynki zagraniczne, a nawet zaoceaniczne. W związku z tym wzrasta zapotrzebowanie na szereg podstawowych surowców dla fabryk chemicznych do jakich zaliczyć wypada piryty, odgrywające dużą rolę nie tylko w hutnictwie żelaza, ale i w produkcji kwasu siarkowego. Wreszcie poprawa wytwórczości rolnictwa łączy się ze wzrostem zapotrzebowania na fosforyty i żużle Thomasa, jako najpoważniejsze surowce dla krajowych fabryk nawozów sztucznych.

Do najpoważniejszych pozycyj importu zaliczyć wypada przede wszystkim złom żelazny. Rok sprawozdawczy przynosi tu nowe rekordowe wyniki w ilości 677.948 ton, wobec 446.886 ton w 1936 roku.

Duży wzrost daje również import rud różnych i wypałków pirytowych, wykazując 168.489 ton w roku sprawozdawczym, wobec 136.817 ton w 1936 roku.

Import pirytów w roku 1937 wzrósł przeszło dwukrotnie (29.306 ton wobec 14.673 ton w 1936 roku). Obie pozycje surowców nawozów sztucznych wzrosły bardzo poważnie. Import żużli Thomasa zwiększył się z 38.536 ton w 1936 r. na 64.862 ton w 1937 r. oraz fosforytów ze 127.351 ton w 1936 r. na 145.393 ton w 1937 r.

Z szeregu artykułów drobnicowych wzrasta import artykułów kolonialnych: nasiona oleiste, herbata i korzenie. Zwiększył się również import owoców świeżych, orzechów i migdałów oraz konserw owocowych. Spośród powyższych pozycyj import owoców świeżych mimo pewnego wzrostu w porównaniu z rokiem 1936 (47.741 t. w 1937 r. wobec 39.252 t. w 1936 r.) nie osiągnął jeszcze rekordowych wyników z 1935 roku (68.888 ton).

Z innych pozycyj drobnicowych wzrosły rośliny i materiały roślinne, żywica, tran, śledzie świeże i solone, napoje alkoholowe, tytoń, siarka i farby.

Import bawełny wykazuje bardzo nieznaczny wzrost z 91.761 ton w 1936 r. na 93.013 ton w 1937 r. Są to jednakże rekordowe wyniki w dotychczasowym imporcie bawełny w porcie gdyńskim. Z innych surowców włókienniczych oraz papierniczych wykazują wzrost importu: odpadki bawełny, szmaty, celuloza oraz papier i makulatura. Z surowców metalurgicznych zwiększył się import miedzi, cyny oraz cynku. Spośród fabrykatów zwraca uwagę blisko czterokrotny wzrost przywozu samochodów, motocykli i ich części.

Do najbardziej cennych artykułów importu, który obniżył się należy ryż surowy. Od paru ostatnich lat obserwujemy tu stałą tendencję spadku. Podobnie i w roku sprawozdawczym spadek ten wyniósł ok. 10%.

Zmniejszył się również import nasion różnych, owoców suszonych, kawy i kakao. Spośród wytworów mineralnych oraz tłuszczów roślinnych i zwierzęcych uległy spadkowi pozycje: olejów, smoły i smarów, asfaltu, tłuszczów i olejów roślinnych oraz tłuszczów zwierzęcych surowych.

Zmniejszył się również bardzo poważnie import przetworów chemicznych. Ustał zupełnie w roku sprawozdawczym import tranzytowy w przeważnej mierze soli potasowej.

Baczniejszą uwagę musi zwrócić około 10%-owy spadek importu skór. Z surowców i półfabrykatów włókienniczych zwraca uwagę spadek importu odpadków wełny, przędzy wełnianej, przędzy bawełnianej, juty, lnu, konopi, sisalu i innych włókien roślinnych.

Nieznaczny spadek przywozu wykazuje papa i tektura.

Spośród fabrykatów zmniejszył się przywóz maszyn, aparatów i ich części, części wagonów i lokomotyw oraz wyrobów żelaznych i metalowych.

Podobnie, jak import zamorski również i *eksport zamorski* wykazuje w roku sprawozdawczym bardzo poważne wzmożenie się tempa wzrostu wywozu, aczkolwiek tempo to niemal że w połowie mniejsze jest od tempa wzrostu przywozu. W liczbach absolutnych *wywóz zamorski* w roku sprawozdawczym wyniósł *7.288.172,6 ton,* wykazując 13,7%-owy wzrost w porównaniu z wywozem w 1936 roku (6.407.490,2 ton). Jest to szczególnie znamienne, ponieważ w ostatnim trzechleciu wywóz zamorski zwiększał się bardzo nieznacznie, wykazując wahania in plus o 2,6% (rok 1935), względnie o 0,7% (rok 1936).

Z towarów masowych na eksporcie dominujące stanowisko zajmują jak dotąd węgiel eksportowy, węgiel bunkrowy, koks, drzewo tarte oraz bale, słupy i okrąglaki. W przeciwieństwie do importu zamorskiego podkreślić należy pewnego rodzaju stabilizację tempa wzrostu wywozu towarów masowych i drobnicowych. Stąd udziały ich w porównaniu z rokiem 1936 nie uległy niemal że żadnym zmianom. Tak np. udział powyżej podanych towarów masowych w eksporcie zamorskim portu wyniósł w 1937 roku — 90,9%, podczas gdy w 1936 roku — 90,8%.

W liczbach absolutnych eksport towarów masowych wyniósł w 1937 r. — 6.626.643 ton, wobec 5.827.954 ton w 1936 roku, wykazując 13,7%-owy wzrost. Towary drobnicowe natomiast wyniosły w roku sprawozdawczym na eksporcie 661.530 ton wobec 579.536 ton w 1936 roku, a więc wzrosły o 14,1%. Potwierdzenie tego zjawiska znajdujemy również w handlu zagranicznym R. P. (dane Gł. U. St. za 11 mies. ub. r.), gdzie tempo wzrostu wartości wywożonych towarów jest większe nieco aniżeli przywożonych. Najpoważniejszą pozycję wywozu stanowi grupa mineralna. Tak węgiel eksportowy wykazuje w roku bieżącym poważny wzrost wywozu. Po nieznacznym załamaniu się eksportu węgla w 1935 roku i równie nieznacznym wzroście w 1936 roku, rok sprawozdawczy wnosi ok. 13%-owy wzrost wywozu węgla eksportowego (5.560.207 ton w 1937 r. wobec 4.905.613 ton w 1936 roku).

Jeszcze większy, gdyż przeszło 50%-owy wzrost wywozu wykazuje węgiel bunkrowy. Jedynie wywóz koksu w roku sprawozdawczym uległ nieznacznemu zmniejszeniu.

Dobra koniunktura w górnictwie angielskim spowodowała poważny około czterokrotny wzrost wywozu bali, słupów i okrąglaków (79.966 ton w 1937 r. wobec 18.957 ton w 1936 roku). — Załamał się natomiast bardzo poważnie wywóz tarcicy, wykazując ok. 45%-owy spadek wywozu (149.243 ton w 1937 roku wobec 265.629 ton w 1936 roku).

Z towarów drobnicowych nieznaczny wzrost wykazuje mąka ryżowa. Spośród grupy hodowlanej doskonałe rezultaty daje eksport szynek i innych peklowanych, wykazując ok. 5-krotny wzrost. Poza szynkami zwiększył się również wywóz bekonów oraz przetworów mięsnych. Eksport soli wykazuje wzrost o przeszło 70%. Z produktów mineralnych zwiększył się przeszło dwukrotnie wywóz olei i parafiny. Równie dobre rezultaty daje eksport napoi alkoholowych. Z produktów chemicznych wzrasta wywóz salmiaku, farb, mączki kostnej, bieli cynkowej, soli potasowej oraz siarczanu amonu.

Dobrze rozwija się również eksport skór. Reeksport bawełny uzyskuje nowe rekordowe wyniki. Spośród produktów drzewa doskonałe rezultaty daje eksport dykt i fornierów, mebli giętych oraz wyrobów z drzewa. Eksport papy i tektury wykazuje ok. 25%-owy wzrost wywozu.

Z produktów żelaznych wzrosły pozycje wywozu: żelaza surowego, metali różnych, cynku, rur żeliwnych, żelaznych i metalowych, szyn kolejowych oraz wyrobów żelaznych i metalowych.

Spadek natomiast wykazały pozycje wytworów rolnych i hodowlanych: zboże, strączkowe, mąka, mąka pastewna, ryż wyłuszczony, słód, owoce świeże, nasiona i rośliny, drób i ptactwo bite, jaja, masło, tłuszcze zwierzęce, cukier, spirytus, makuchy, melasa, otręby oraz wytłoki buraczane. Spośród powyższych pozycyj należałoby podkreślić poważny spadek wywozu cukru, mający swoje źródło we wzroście konsumcji w głębi kraju.

Z artykułów chemicznych zwraca uwagę poważny spadek wywozu sody, karbidu oraz saletry. Nieznacznemu zmniejszeniu uległ wywóz tkanin.

Z grupy drzewa oprócz wspomnianej już tarcicy zmniejszył się również wywóz klepek oraz wyrobów koszykarskich.

Rok sprawozdawczy przynosi spadek wywozu papieru i celulozy. Spośród produktów hutniczych zwraca uwagę załamanie się tak dobrze rozwijającego się w latach 1933—1936 r. eksportu żelaza handlowego. Zmniejszył się również wywóz blachy cynkowej.

Z. Tymiński.

Znaczenie gospodarcze giełd zbożowo-towarowych w Polsce

Rola i znaczenie giełd zbożowo-towarowych w Polsce nie tylko na odcinku handlu ziemiopłodami i ich przetworami, ale także w skali ogólno-gospodarczej, zostały ostatnio jasno i autorytatywnie sprecyzowane przez Związek Giełd Zbożowo - Towarowych w Polsce.

Uzasadnienie gospodarczej i społecznej roli giełd zbożowo - towarowych streścić można w następujących najistotniejszych punktach:

1) Stworzenie atrakcyjności w formie ulg podatkowych od transakcyj giełdowych ziemiopłodami i ich przetworami stało się skutecznymi środkiem do ujawnienia obrotów ty-

mi artykułami na krajowych giełdach. Kiedy bowiem w roku 1931 na 3 wówczas istniejących giełdach dokonywało transakcyj zaledwie 935 członków których zarejestrowane obroty wyniosły zaledwie 100 tysięcy ton, wartości zł 25 milionów, to już w roku 1936 wysokość obrotów podniosła się do 3,6 milionów ton, wartości ogólnej 685 milionów złotych, przy równoczesnym wzroście członków i uczestników giełd do liczby 45 tysięcy.

Te dwa jaskrawe zestawienia świadczą najdobitniej *o skoncentrowaniu na krajowych giełdach zbożowo-towarowych nie tylko firm, ale i ich obrotów uprzednio nieuchwytnych*

2) Istnienie giełd zbożowo-towarowych przyczyniło się do *zlikwidowania handlu anonimowego i pseudo-komisowego.* Kilkuletnia praca 10 giełd zbożowo-towarowych w oparciu o przyznane transakcjom giełdowym ulgi od podatku obrotowego, doprowadziła w krótkim stosunkowo czasie do przyciągnięcia tak poważnej liczby firm, korzystających z usług giełd, a w konsekwencji do ujawniania przeprowadzanych transakcyj. Obecne obroty giełd zbożowo-towarowych świadczą o odzwyczajeniu poważnej ilości firm od szeroko stosowanego dawniej handlu anonimowego i komisowego.

Ujawnienie obrotów pociągnęło za sobą stworzenie równych warunków konkurencyjnych między firmami. Uwarunkowanie korzystania z ulg giełdowych od prawidłowo prowadzonych ksiąg handlowych poza korzyściami natury społeczno-gospodarczej, przyniosło poważne korzyści skarbowi państwa.

3) Ujawnienie obrotów ziemiopłodami i ich przetworami na giełdach zbożowo-towarowych stworzyło realne podstawy do ustalania faktycznie płaconych cen około 120 artykułów. Natychmiastowa zaś akcja informacyjna giełd, specjalnie drogą radia i prasy stała się niezbędnym i miarodajnym źródłem orientacji o sytuacji na rynku, rozmiarach podaży i popytu, a w szczególności o kształtujących się cenach, przede wszystkim dla rolnictwa oraz handlu, przemysłu, wojska i innych instytucyj oraz władz państwowych.

Sporadyczne i minimalne obroty dokonywane uprzednio na 3 giełdach nie dawały dostatecznego i pełnego materiału do notowań ceny. Obecny natomiast przymus ujawniania cen przy transakcjach, łącznie z poważnym i stałym materiałem, stał się podstawą nie tylko do ustalania realnych cen. ale także do właściwego informowania zainteresowanych sfer.

4) Struktura organizacyjna giełd zbożowo-towarowych. oparta na grupach zawodowych. reprezentujących rolnictwo, handel prywatny i spółdzielczy, przemysł, konsumentów i in. stworzyła miarodajną i jedyną platformę dla współdziałania rolnictwa, handlu i przemysłu. tak przy ustalaniu norm i warunków handlu ziemiopłodami i ich przetworami, jak i przy kształtowaniu cen towarów dopuszczonych do obrotu giełdowego. Zapewniona reprezentacja interesów tych różnorodnych grup społeczno-gospodarczych umożliwia i gwarantuje wspólne rozwiązywanie tak różnorodnych, a jednocześnie ważkich problemów na tym odcinku pracy.

5) *Zagadnienie usprawnienia obrotu i podniesienie bezpieczeństwa* dzięki pracy giełd rozwiązywane jest w ramach obowiązujących na giełdach zbożowo-towarowych przepisów przez władze giełdy, a w szczególności rady giełdowe, komisje rzeczoznawców, sądy rozjemcze i komisje dyscyplinarne.

Warunki giełdowe z góry precyzują ramowe przepisy, w których dokonywany jest obrót giełdowy. Wszelkie spory rozstrzygane są drogą arbitraży i giełdowych sądów rozjemczych. Prawo decydowania o przyjęciu i skreśleniu członków i uczestników giełdowych jest skutecznym środkiem selekcji zarówno pod względem zawodowym, jak i moralnym. Wzrastająca aktywność giełd zapewnia stałe usprawnianie techniki wymiany, jej bezpieczeństwa stosownie do zmieniających się warunków i wymagań.

6) Giełdy zbożowo-towarowe są stałym i źródłowym informatorem sygnalizującym każdorazowo sytuację na rynku. Informują one o rozmiarach podaży i popytu, ujawniają płacone i kształtujące się ceny. Oprócz tego materiały giełdowe są podstawami do ustalania wskaźników cen, dowodami cen w sporach, podstawą do obliczenia tenuty dzierżawnej. Są wreszcie giełdy zbożowo-towarowe, dobrze i sprawnie funkcjonującym aparatem dyspozycyjnym przy realizacji polityki zbożowej.

7) Uwarunkowanie zwolnienia transakcyj giełdowych od podatku obrotowego od prawidłowo prowadzonych ksiąg handlowych stało się i jest niezastąpionym źródłem informacyjnym również i dla władz skarbowych. Prawidłowo prowadzone księgi handlowe są bowiem podstawą do obliczenia podatku obrotowego, nie tylko od towarów opłacających podatek obrotowy, ale również i od towarów i tym samym i obrotów tych firm, które uchylają się od ujawniania prawidłowych obrotów. Niezależnie od tego księgi te stanowią poważny materiał do ustalania podstaw wymiaru podatku dochodowego. Korzyści te z punktu widzenia skarbu państwa i z punktu widzenia podniesienia moralności podatkowej są niewątpliwie bardzo cenne.

8) W związku z tak poważnymi obrotami na krajowych giełdach zbożowo-towarowych *płyną znaczne korzyści finansowe dla skarbu państwa.* Roczny przychód z tytułu opłat stemplowych od giełdowych kart umów, z tytułu opłat za porta, telefony, telegramy giełd, maklerów, członków i uczestników, z tytułu podatków maklerów i giełd waha się w granicach ponad 1.2 miliona złotych. Jeżeli do kwo-

ty tej doliczy się efektywne korzyści z tytułu umożliwienia miarodajnego wymiaru podatku dochodowego i obrotowego dziesiątków tysięcy firm, to efektywne wpływy wzrosną o dalsze miliony złotych.

W świetle tych faktów sprecyzowanych ostatnio przez Związek Giełd Zbożowo-Towarowych w Polsce, znaczenie giełd i ich dorobek nie ulega żadnej wątpliwości. Umniejszanie przeto znaczenia giełd względnie wyszukiwanie usterek w działalności giełd dla celów doraźnych mija się z celami gospodarczymi, uwypuklonymi naszą strukturą.

Mieczysław Wójcik.

POSIEDZENIA IZBOWE

Prezydium Izby.

W dniu 14 stycznia odbyło się pod przewodnictwem Prezesa Izby p. Stanisława Tora posiedzenie Prezydium Izby.

Podczas posiedzenia tego Prezydium wysłuchało sprawozdania wiceprezesa Izby inż. Alfreda Dziedziula z konferencji odbytej w Ministerstwie Komunikacji w sprawie budowy dróg wodnych śródlądowych i w konsekwencji prosiło p. inż. Dziedziula o dalsze czuwanie nad przebiegiem tej sprawy. Następnie Prezydium zaznajomiło się z porządkiem obrad Plenarnego Zebrania Związku Izb Przemysłowo-Handlowych, które odbędzie się w dniu 18 stycznia i ustaliło stanowisko naszej Izby do poszczególnych spraw, będących na porządku obrad tego zebrania.

Następnie Prezydium zaznajomiło się z tokiem prac nad opracowaniem obszernego referatu o porcie gdyńskim oraz poinformowane zostało przez dyrektora Izby dra J. Kulikowskiego o bieżących sprawach administracyjnych i bieżących pracach Izby.

W związku z XXV-letnim jubileuszem samodzielnej pracy zawodowej radcy Izby p. Władysława Maciejewskiego, Prezydium postanowiło nadać mu z tej okazji dyplom honorowy.

Komisja Polityki Handlowej i Eksportowa.

W dniu 4 stycznia odbyło się pod przewodnictwem Prezesa Izby p. Stanisława Tora posiedzenie połączonych Komisyj Polityki Handlowej i Eksportowej oraz Komisji Importowej. Na posiedzeniu tym omówiony został projekt instrukcji, opracowany przez Departament Handlowy Ministerstwa Przemysłu i Handlu w sprawie wymiany handlowej z krajami pozaeuropejskimi w zakresie transakcyj wiązanych.

Komisja Podatkowa.

W dniu 5 stycznia odbyło się pod przewodnictwem radcy Izby p. Alojzego Melerskiego posiedzenie Izbowej Komisji Podatkowej; na posiedzeniu tym Komisja Podatkowa ustaliła większością głosów swą opinię w sprawie reformy świadectw przemysłowych i to w sensie ich zniesienia.

GOSPODARCZE ARCHIWUM MORSKIE DZIAŁALNOŚĆ W 1937 R.

Gospodarcze Archiwum Morskie, zorganizowane w połowie 1936 r. przez Instytut Bałtycki, wykazuje w 1937 roku ożywioną działalność, ujawniającą się na zewnątrz w serwisie informacyjnym, dotyczącym spraw gospodarczo - morskich, jak i w pracach naukowych publikowanych w Serii „Prace Gospodarczego Archiwum Morskiego", z których trzy pierwsze („Obroty towarowe niemieckich portów morskich ze szczególnym uwzględnieniem tranzytu Polski i innych krajów Europy środkowej, południowo-wschodniej i wschodniej" — „Handel międzynarodowy i lokalny państw regionu bałtyckiego, lata 1929 — 1935". — „Towarowe usługi morskie") omawialiśmy na łamach Biuletynu Izby Przemysłowo-Handlowej w Gdyni, a w najbliższym czasie ukazać się mają będące w druku — „Składniki Transportu Morskiego" — „Zaopatrywanie okrętów" — „Tramping i żegluga regularna".

W omawianym okresie udzielono około 1400 informacyj tak prasowych jak dla instytucyj oficjalnych i firm prywatnych. Zainteresowanie materiałami G. A. M.-u, będącego centralą informacyj gospodarczo - morskich o charakterze ogólnym nie tylko na terenie Gdyni, ale i całej Polski, ilustrują cyfry bezpośredniego zwracania się zainteresowanych; i tak zanotowano informacyj udzielonych pisemnie przeszło 100, ustnych i telefonicznych przeciętnie ok. 10 dziennie. Poza tym wykonano za drobną opłatą szereg zamówionych opracowań, zestawień, wykresów itp.

Ilość osób, korzystających z pracowni G. A. M.-u wynosiła w 1937 r. — około 600,

w tym duża liczba studentów Wyższych Szkół Handlowych w Polsce, — opracowujących „morskie“ tematy i w zbiorach G. A. M.-u znajdujących potrzebne materiały i literaturę. Księgozbiór podręczny G. A. M.-u wynosi na koniec 1937 r. około 800 voluminów; w tej liczbie znajdują się wydawnictwa informacyjne, dyrektoria portowe jak i wydawnictwa podręcznikowe dotyczące żeglugi, portów, handlu morskiego itd. Obok tego istnieje bogaty dział statystyczny, obejmujący około 160 roczników, miesięczników itp. wydawnictw statystycznych, dotyczących handlu zagranicznego, przewozów etc., przede wszystkim krajów regionu bałtyckiego, poza tym statystyki wydawane przez poszczególne większe porty europejskie. Na podstawie tych materiałów prowadzone są à jour zestawienia i wykresy (ok. 188 kart) porównywalnych zjawisk, jak ruch statków w portach, udział bander i obrotu towarów. Pracownia G. A. M.-u dysponuje biblioteką Instytutu Bałtyckiego (około 6.000 dzieł) jak i własnym księgozbiorem podręczników dotyczących żeglugi, portów, handlu morskiego oraz posiada ok. 330 czasopism gospodarczych, portowych, żeglugowych i geograficznych, przeważnie zagranicznych i obfitą prasę codzienną.

Najbogatszy dział pracy G. A. M.-u — to a) Archiwum, b) Kartoteki bibliografii, c) Katalogi; zgromadzone są tutaj systematycznie zbierane — a) dokumenty, informacje techniczno-gospodarcze, raporty konsularne itp., dotyczące portów, żeglugi i handlu, b) kartoteki obejmujące ok. 3000 wynotowanych artykułów z dziedziny różnych zagadnień morskich, c) katalogi alfabetyczne i rzeczowe ułatwiające orientację w posiadanym materiale oraz katalog centralny obejmujący około 2000 publikacyj gospodarczo-morskich, znajdujących się w księgozbiorach publicznych i prywatnych na terenie Gdyni.

Stale wzrastające zbiory pochodzą w większej części z wymiany za wydawnictwa Instytutu Bałtyckiego jak i z darów wielu instytucyj i konsulatów zagranicznych na terenie Gdyni, zaopatrujących G. A. M. w informatory poszczególnych krajów.

RUCH BUDOWLANY W GDYNI ZA TRZY KWARTAŁY 1937 R. W PORÓWNANIU Z TYMŻE RUCHEM W CAŁEJ POLSCE.

Ruch budowlany w Gdyni w dalszym ciągu intensywny na tle budownictwa na terenie całego Państwa Polskiego przedstawia się niezwykle okazale.

Stan budownictwa w miastach Polski i w Gdyni i %% stosunek przedstawiają tablice poniżej:

Budynki rozpoczęte

Wyszczególnienie	1934	1935	1936	3 kwartały 1937
Liczba budynków				
Miasta z ludnością ponad 20.000 mieszkańców . .	6303	6699	8117	4834
Gdynia	301	630	438	198
%% udział Gdyni w budownictwie miast . . .	4,8	9,4	5,4	4,1
Kubatura w 1000 m³				
Miasta z ludnością ponad 20.000 mieszkańców . .	5329	6671	9982	5302
Gdynia	362	804	398	180
%% udział Gdyni w budownictwie miast . . .	6,8	12,1	4,0	3,4

(Źródło: Wiadomości Statystyczne Głównego Urzędu Statystycznego i dane Biura Statystycznego Komisariatu Rządu w Gdyni).

Tablica ta obejmuje wyłącznie budynki mieszkalne.

Budynki zakończone

Wyszczególnienie	1934	1935	1936	3 kwartały 1937
Liczba budynków				
Miasta z ludnością ponad 20.000 mieszkańców . .	5261	5534	5496	3555
Gdynia	226	438	398	180
%% udział Gdyni w budownictwie miast . . .	4,3	7,9	7,2	5,1
Kubatura w 1000 m³				
Miasta z ludnością ponad 20.000 mieszkańców . .	4219	4300	5250	4287
Gdynia	189	326	307	301
%% udział Gdyni w budownictwie miast . . .	4,5	7,6	5,8	7,0

Z zestawienia tego wynika, że w roku 1937 udział Gdyni w budownictwie miast zwiększył się. Sądząc z cyfr zwiększyła się również znacznie kubatura przeciętna budynków zakończonych.

Cyfry względne, odnoszące się do budynków rozpoczętych 3,4%, a szczególnie zakończonych — 7%, nabierają swego waloru, gdy się je porówna z %% stosunkiem ludności Gdyni do ludności miast ponad 20.000 mieszkańców, a który wynosi 1,5%.

Przedstawiamy poniżej inne porównanie, a mianowicie liczbę izb. Otóż liczba izb rozpoczętych w miastach z ludnością ponad 20.000 mieszkańców za 3 kwartały wynosi 35.540, w Gdyni zaś 2.163, co stanowi 6,1%.

W budynkach zakończonych na terenie miast z ludnością ponad 20.000 mieszkańców za 3 kwartały zakończono 36.075 izb, na terenie Gdyni 3.349 izb, co stanowi 9,3%.

KONKURS OKIEN WYSTAWOWYCH Z OKAZJI ZJAZDU W BYDGOSZCZY ZWIĄZKU TOWARZYSTW KUPIECKICH NA POMORZU.

Z okazji mającego się odbyć w dniu 16 stycznia rb. Zjazdu Kupiectwa Pomorskiego w Bydgoszczy, organizuje Związek Towarzystw Kupieckich na Pomorzu wielki ogólno-pomorski Konkurs Okien Wystawowych.

Konkurs odbywać się będzie w dniach od 14 — 18 stycznia rb.

Związek Towarzystw Kupieckich na Pomorzu wyznaczył cztery pierwsze nagrody, dla odznaczenia najefektowniej udekorowanych okien branży: spożywczo-kolonialnej, bławatniczej, żelaźniano-porcelanowo-szklanej i towarów różnych.

Ponadto Prezes Związku zwrócił się do Pana Ministra Przemysłu i Handlu o ufundowanie nagrody honorowej.

Nagrody powyższe ustanowione są niezależnie od licznych nagród komitetów lokalnych Konkursu Okien Wystawowych.

Przyznania czterech pierwszych nagród dokona Zarząd Główny Związku Towarzystw Kupieckich na podstawie przedstawionych mu przez poszczególne komitety lokalne materiałów rzeczowych, (fotografie, opisy, oceny i orzeczenia). Zarząd przy rozdzielaniu nagród weźmie pod uwagę obok strony artystycznej, również celowość, rzeczowość, oszczędność, a przede wszystkim, w jakiej mierze wystawa odpowiada wymogom współczesnej reklamy.

Konkurs wzbudził wśród kupiectwa wielkie zainteresowanie.

WIADOMOŚCI MORSKIE

STAWKI FRACHTOWE W 1937 R.

Podobnie jak ceny surowców, stawki frachtowe podlegały gwałtownym fluktuacjom w ciągu roku. Zbieg rozwoju handlu światowego jednocześnie ze zmniejszaniem się światowego tonażu przyczynił się do nagłego wzrostu stawek frachtowych pomiędzy latem 1936 r. i jesienią ostatniego roku. Według indeksu opracowanego przez „The Economist" stawki frachtowe, które osiągnęły punkt szczytowy we wrześniu 1937 r., — 168,8 przy podstawie rok 1898 — 1913 = 100, znacznie przewyższały poziom sprzed okresu depresyjnego. W następnym miesiącu w wyniku zmian sytuacji ekonomicznej poziom stawek zaczyna się obniżać i w ciągu ostatnich trzech miesięcy, kiedy wskaźniki wynosiły w październiku 163,6, listopadzie 146,1, grudniu 126,4, cały postęp osiągnięty w ciągu poprzednich 9 miesięcy został skreślony. Wskaźnik grudniowy był niższy o 1,4% od wskaźnika w takim samym miesiącu roku poprzedniego. Warto zanotować na marginesie, że punkt zwrotny spadku trendu cen surowców poprzedził spadek stawek frachtowych o sześć miesięcy. Grudniowy spadek stawek frachtowych w porównaniu z miesiącem poprzednim na poszczególnych szlakach handlowych według wskaźnika The Economist" wynosi dla wód:

europejskich	— 23,4 punkty	na 140,8
Półn. Ameryki	— 12,2 punkty	na 118,0
Połd. Ameryki	— 13,6 punkty	na 109,4
Indii	— 20,7 punkty	na 141,2
Dalekiego Wschodu	— 22,0 punkty	na 127,1
Australii	— 24,6 punkty	na 121,7

SPADEK FRACHTÓW SZWEDZKICH.

Wskaźnik frachtów opracowany przez Svenska Handelsbanken przy podstawie rok 1913 = 100 wykazuje dla listopada spadek przeszło 14% — z 173 w październiku na 148. Spadek jest powszechny choć różny dla różnych towarów; i tak dla frachtów drzewnych wynosi on 31 punktów (z 189 na 158), dla węglowych — 24 punktów (z 146 na 122), dla zbożowych — 29 punktów (z 197 na 168).

RUCH STATKÓW W ANTWERPII W 1937 R.

Ubiegły rok był rekordowym dla portu antwerpijskiego. Po raz pierwszy weszło w ciągu jednego roku 12.386 statków żeglugi morskiej pojemności 20.183.147 TRN.

MAŁE STATKI MNIEJ SKORZYSTAŁY Z KONIUNKTURY W R. 1937.

Norweskie sprawozdania żeglugowe za rok 1937 stwierdzają, iż mniejsze trampy mniej skorzystały z wysokiej koniunktury, której kulminacja wyraźnie się zaznaczyła w połowie ubiegłego roku. Zapotrzebowanie na mały tonaż bowiem wzrastało powolniej aniżeli na większe statki, jak również osłabienie stawek ku końcowi roku najwcześniej objęło małe statki.

ROZWÓJ FLOTY BANANOWCÓW WŁOCH I FRANCJI.

Włochy posiadają obecnie najszybszy na świecie bananowiec, mianowicie „Ramb I", nowozbudowany na stoczni Ansaldo w Genui. Bananowiec ten rozwinął przy próbnej jeździe szybkość 21 węzłów. Siostrzany statek „Ramb II" osiągnął ostatnio w podróży z Triestu do Magadisco przeciętną szybkość 17,7 węzłów. Po wykończeniu na wiosnę tego roku trzeciego podobnego statku włoski Monopol Bananowy będzie posiadał szybką flotę, która będzie w stanie zaopatrywać w banany nie tylko Włochy, ale całą południową Europę.

Również i Francja wykazuje znaczny rozwój swej floty bananowców. Jeszcze w roku 1930 Francja nie posiadała ani jednego statku specjalnego dla transportu bananów. Dwa lata później już ma 5200 TRB, a w 1936 r. — 70.225 TRB, przypadających na 25 jednostek. Francuska flota bananowców stoi obecnie na czwartym miejscu po Stanach Zjednoczonych, Anglii i Norwegii.

W 1932 r. Francja przewiozła na swych statkach 11.000 ton bananów, a w 1936 r. już 136.000 ton, na 200.000 ton konsumowanych rocznie.

Francuskie bananowce rzadko są większe niż 4.500 TRB, przeciętna ich pojemność wynosi 3.000 TRB. Ostatnio zbudowane bananowce mają pojemność od 3.853 do 3.890 TRB i rozporządzają od 3.785 do 4.000 metrów kwadratowych dla ładunku bananów.

ZWYŻKA CENY BUNKRU W HOLANDII.

Od dnia 2 stycznia ceny na bunkier w portach Holandii podwyższono tak, że obecnie jedna tona bunkrowego węgla kosztuje w Rotterdamie, Schiedamie, Vlaardingen, Amsterdamie, Zaandamie i Dordrechcie — porcie morskim od 21/6 do 22/ zależnie od ilości zakupu. W razie zawarcia kontraktu ceny są obniżane o 6 pensów.

WĘGLOWY PORT IMPORTOWY POWSTANIE W RYDZE.

Z wiosną br. rozpocznie się rozbudowa portu morskiego w Rydze. W pierwszym rzędzie planowany jest centralny port węglowy, który powstać ma tuż obok istniejacego od dawna t. zw. portu eksportowego. Port węglowy będzie zaopatrzony w urządzenia ułatwiające szybki wyładunek węgla.

URUCHOMIENIE PORTU NAFTOWEGO W HELSINKACH.

Z początkiem grudnia nowy port naftowy Helsinek, częściowo już wybudowany w Hertonäs, został połączony z siecią kolejową. Do tanków, których jest już pięć, prowadzi kanał, który będzie pogłębiony do 8 metrów: rurowe połączenia z nabrzeżem już istnieją.

ZAMARCIE RUCHU OKRĘTOWEGO SZANGHAJU W R. 1937.

Pod wpływem wypadków wojennych olbrzymi ruch portowy Szanghaju w drugiej połowie r. ubiegłego malał nadzwyczaj szybko. Tak, gdy w miesiącach maju, czerwcu i lipcu całkowity ruch tonażu na wejściu i wyjściu utrzymywał się jeszcze na poziomie 1.400 tys. t. r. n., w sierpniu spadł do 720 tys. ton, we wrześniu 269 tys. ton. w październiku 171 tys. ton. Spadek ruchu bander europejskich wynosił w tym czasie od 70 do 90 procent. Powyższe liczby dotyczą ruchu zagranicznego. Kabotaż spadł jeszcze bardziej, gdyż tu blokada ruchu statków chińskich do portów stanowiła czynnik dodatkowy. Jest ciekawe. iż w ruchu kabotażowym statki włoskie, których nie dotyczyła blokada, swój ruch nawet znacznie powiększyły. Ruchy angielskiego tonażu również mniej ucierpiały w ruchu kabotażowym, a nawet w ruchu zagranicznym. Z rozszerzeniem działań wojennych, a zwłaszcza możliwym wypowiedzeniu formalnym wojny Japonii ze strony Chin możliwe są pod tym względem duże zmiany: ogólny ruch okrętów w każdym razie jeszcze bardziej zmaleje.

Wiadomości celne, eksportowe i importowe

POŚWIADCZANIE CEN FAKTUROWYCH PRZY IMPORCIE W RAMACH OBROTÓW KOMPENSACYJNYCH.

W związku z instrukcją Ministerstwa Przemysłu i Handlu z dnia 25 XI 1937 r. w sprawie czynności izb przemysłowo-handlowych, wykonywanych w myśl okólnika Nr 14 Komisji Dewizowej, Związek Izb Przemysłowo-Handlowych powiadamia, że w sprawie poświadczania cen fakturowych, firmy winny zwracać się bezpośrednio do Związku Izb, załączając wymagane dokumenty, a więc:

a) wniosek firmy w 2 egzemplarzach — (1 adresowany do Związku Izb i 1 — do Rady Handlu Zagranicznego, Komitet Przywozowy). W podaniu należy zaznaczyć za pośrednictwem jakiego banku przekazana zostanie należność dostawcy zagranicznego;

b) kopię pozwolenia przywozu — odcinek dewizowy;

c) zaświadczenie spedytora o kosztach — w wypadku gdy faktura nie obejmuje kosztów cif;

d) fakturę importową;

e) deklarację importera, stwierdzającą, że importer poza sumą faktury i ewent. kosztami wykazanymi w zaświadczeniu spedytora, żadnych innych kosztów na rzecz zagranicy nie ponosi;

f) deklarację celną przywozową, o ile towar został już oclony.

Opłata stemplowa w znaczkach wynosi po 5 zł od każdego pozwolenia przywozu i po 50 gr na każdy załącznik.

SPRZEDAŻ PIRYTÓW.

Izba Przemysłowo-Handlowa w Katowicach komunikuje, że firma Zakłady Hohenlohego w Wełnowcu ma na sprzedaż piryty w następujących ilościach i gatunkach:

100 t. pirytów grubych o zawartości 47% S, 5% Zn, 0,41% Pb,
1000 t. pirytów drobnych o zawartości 46 % S, 9% Zn, 2% Pb.

W razie zainteresowania się przez firmy okręgu Izby nabyciem tego towaru, należy bezpośrednio zwrócić się do Zakładów Hohenlohego z powołaniem się na Izbę P. H. w Katowicach.

PRZYWÓZ BAWEŁNY DO BREMY.

W ciągu 11 miesięcy 1937 r. przywieziono do Bremy 1087 tys. bel bawełny, kiedy na tenże okres przypadało w 1936 r. 1108 tys. bel. i w 1935 r. — 984 tys. bel. Liczbami tymi objęty jest również i tranzyt. Cyfry powyższe w każdym razie są znacznie niższe od 2,7 mil. bel przywożonych w 1929 r. i 1913 r.

PODATEK OBROTOWY PRZY IMPORCIE DO ALGERU.

Ustawą z dnia 31 XII 1936 r. wprowadzony został we Francji podatek obrotowy 6% (zamiast obowiązującego uprzednio w wysokości 2%), przy czym rozszerzono go również na Alger dekretem z dnia 29 I 37. We Francji z dn. 8 VII 1937 r. podwyższono opłatę wspomnianą do wysokości 8%, w stosunku jednak do Algeru pozostała w mocy opłata podatku obrotowego w wysokości 6%.

Taksie tej podlegają również towary importowane z zagranicy, przy czym opłaca ją bądź importer bezpośrednio bądź też, jeżeli importer nie jest konsumentem lub detalistą, składa on tylko deklarację w urzędzie celnym, a taksa opłacona zostaje w ostatniej fazie przejścia towaru od producenta do konsumenta. Według założeń bowiem ustawy sprzedaż towaru podlega jednorazowo opłacie podatku importowego, w związku z czym nie pobiera jej się przy obiegu towaru między poszczególnymi producentami. W ten sposób, o ile importer jest producentem, który dany surowiec lub półfabrykat będzie przetwarzać, lub o ile jest hurtownikiem, importującym w celu odsprzedaży towaru detaliście, taksa jest zawieszona do momentu, kiedy towar trafia do ostatniego sprzedawcy. Istnieją jednak ograniczenia w tym zakresie, mianowicie importer może być uznany za producenta w tym wypadku, jeżeli roczny obrót jego produkcji przekracza 300.000 fr. Podobnie importer - hurtownik musi wykazać się obrotem przekraczającym rocznie 300.000 fr. Poza tym jeżeli importer, który jest producentem, przywozi towar do bezpośredniego użytku w swym przedsiębiorstwie, np. maszyny czy narzędzia, musi on w danym wypadku opłacić taksę, występuje on bowiem wtedy jako konsument.

Zasadniczo podatek obrotowy jest opłacany przez osobę lub firmę deklarującą towar w urzędzie celnym. Wysokość jego oblicza się od ceny towaru cif plus koszty wyładowania, plus cło, plus ewentualne taksy lokalne, i pobiera się, jak na wstępie wskazano, w wysokości 6%.

Wyjątki lub zniżki od tego wymiaru są przewidziane, miamowicie:

1. Artykuły, które przy imporcie do Algeru opłacają taksę 2% zamiast 6%:

a) Artykuły okazyjne, przedmioty stare ze srebra, biżuteria, meble i książki stare, kolekcje obrazów, rzeźby oryginalne itd.,

b) gazy,

c) melasa przeznaczona dla hodowców i dla producentów pożywek dla bydła, a która wchodzi w skład kontyngentu 100.000 ton, przewidzianego artykułem 42 dekretu z dnia 30 VII 1935 r., pod warunkiem dostarczenia hodowcom bezpośrednio.

2. Artykuły, których import do Algeru podlega specjalnym taksom:

a) Mięso świeże, chłodzone, mrożone, gotowane, solone, konserwy z mięsa wyłącznie wieprzowego — opłacają następujące taksy od 1 kg mięsa netto:

końskie — 0,20 fr.
wołowe — 0,30 fr.
cielęce, owcze, kozie — 0.40 fr.
wieprzowe — 0,50 fr.

3. Węgiel.

4. Konserwy podlegają nast. taksom od wartości:

a) rybne — 5,2%
b) inne — 5,6%.

5. Benzyna, benzol: 4% od wartości.

6. Artykuły, których import nie podlega opłacie 6% taksy:

a) Zboża przeznaczone na chleb;
b) niektóre produkty mleczarskie;
c) kartofle i ziemniaki-sadzeniaki.
d) Nawozy i produkty przeznaczone do polepszenia roli, produkty chemiczne do walki ze szkodnikami, chorobami ziaren i nasion. do zniszczenia chwastów i wszelkie składniki nawozów pod warunkiem udowodnienia ich użytku w rolnictwie.

Jest rzeczą oczywistą, iż w razie importu powyższych artykułów dla innych celów, niż wymienionych, taksa 6% jest pobierana.

Zwolnienie ze względu na specjalne formy importu:

a) Towary deklarowane przy imporcie jako:

pozostające na składzie celnym (entrepôt),
dla obrotu tymczasowego (admission temporaire),
dla tranzytu czy przeładowania;

b) próbki bez wartości, przedmioty osobiste, przedmioty korzystające z przywileju dyplomatycznego;

c) towary oraz opakowania podlegające zwrotowi;

d) złoto w postaci rudy, w sztabach lub monetach;

e) książki oraz publikacje przeznaczone dla bibliotek publicznych, otrzymane przez pocztę.

OGRANICZENIA DEWIZOWE W BRAZYLII.

W wyniku ogłoszenia nowej Konstytucji w dniu 10 XI 37, przewidującej w swej części gospodarczej cały szereg zmian, ukazał się dekret nr 1.131, zniżający opłatę wywozową obowiązującą przy eksporcie kawy z Milr. 45 (=sh/15 po dawnym kursie oficjalnym) na Milr. 12, dla ułatwienia konkurencyjności kawy na rynkach światowych. Aby jednak nie dopuścić do załamania cen tego podstawowego dla życia gospodarczego Brazylii artykułu, Rząd zaznacza, że będzie w dalszym ciągu zakupywał kawę wyeliminowaną z eksportu.

W dalszej części dekret powyższy znosi przymus oddawania 35% dewiz Bankowi Brazylijskiemu po kursie oficjalnym, który został zniesiony. Obecnie wszystkie transakcje dokonywane są po kursie wolnego rynku.

Mocą nowej Konstytucji zostały automatycznie zawieszone płatności długów zagranicznych.

Z uwagi na silny brak dewiz miejscowe sfery handlowe przewidują wprowadzenie w najbliższym czasie ograniczeń importowych, a nawet mówi się o zamrożeniach należności.

Szczegóły przydziału dewiz na pokrycie należności importowych nie są ostatecznie ustalone. Przewiduje się różniczkowanie towarów według ich rodzajów oraz krajów pochodzenia. Do czasu sprecyzowania tych zarządzeń pożądane jest pewne zahamowanie dostaw bieżących.

MOŻLIWOŚCI ZBYTU DREWNA BUDOWLANEGO I STOLARSKIEGO W UNII POŁUDNIOWO AFRYKAŃSKIEJ.

Państwowy Instytut Eksportowy przypomina zainteresowanym eksporterom, że w zakresie stolarszczyzny budowlanej Unia importuje głównie: drzwi, okna i deszczułki posadzkowe.

W zakresie drzwi, będących najpoważniejszą pozycją w imporcie stolarszczyzny, główne zainteresowania rynku odnoszą się do drzwi płytowych.

Szczegóły w tej sprawie znajdą zainteresowani w P. I. E.

Okna, na skutek wielkiego rozpowszechnienia okien żelaznych, importowane są w małych stosunkowo ilościach, głównie ze Szwecji.

Deski podłogowe, jak i wszelkie drewno, jest poszukiwane na rynku południowo-afrykańskim, niemniej jednak importerzy stawiają wysokie wymagania co do gatunku towaru.

Poza tym dostawy napotykały na poważne trudności frachtowe. Kwestia ta jest o tyle poważną, że przy wysyłkach kilku wzgl. nawet kilkudziesięciu standartów, drewno musi być wysyłane statkami linij regularnych (żądanie importerów). Między Gdynią — Gdańskiem a portami Unii jedna tylko linia szwedzka „Transatlantic" utrzymuje takie połączenie; skutkiem braku miejsca nie przyjmowała ona ładunków drewna z Polski. Przeładunek w portach kontynentu europejskiego nie wytrzymuje zaś kalkulacji.

Wobec poważnej ilości firm branży budowlanej, które z zasady importują bezpośrednio, najwłaściwszą metodą opracowania rynku w tego typu artykułach, jak wyżej wymienione, jest nawiązanie stosunków z miejscowymi agenturami, które posiadają filie w większych centrach Unii, jak i komiwojażerów, są w stanie zapewnić dla eksportera większe korzyści, niż gdyby nawiązał on bezpośrednie stosunki nawet z najpoważniejszym importerem.

LIKWIDOWANIE ZATARGÓW Z FIRMAMI ODBIORCZYMI W KANADZIE.

Państwowy Instytut Eksportowy zwraca uwagę firm polskich na potrzebę porozumiewania się z Konsulatem R. P. w Montrealu w razie powstawania jakichkolwiek zatargów czy sporów z firmami odbiorczymi w Kanadzie. W wypadkach zwłaszcza takich, gdzie zlikwidowanie zatargu wymaga interwencji adwokata, nieodzownym jest korzystanie z pomocy Konsulatu, który ma możność powierzenia sprawy do przeprowadzenia adwokatowi, pozostającemu w stałym kontakcie z Konsulatem, co zarówno przyczyni się do łatwiejszego załatwienia sprawy, jak i do mniej uciążliwego dla eksportera polskiego pokrycia kosztów, niż w wypadku powierzenia likwidacji zatargu adwokatowi wskazanemu przez agentów lub przedstawicieli, nie znanemu ani firmie polskiej, ani też Konsulatowi.

ZMIANY PRZEPISÓW CELNYCH I DEWIZOWYCH, ZANOTOWANE PRZEZ PIE. W OKRESIE OD 17 GRUDNIA 1937 R. DO 7 STYCZNIA 1938 R.

AUSTRIA. Począwszy od dnia 23 XII 37 zostały zmienione stawki celne na żelazokrzem z poz. 365 c 3, mianowicie żelazokrzem o zawartości krzemu powyżej 88% opłaca cło dotychczasowe t. j. 1 koronę zł od 100 kg, o zawartości zaś 88 do 30% — 6 kor. zł, o zawartości od 30 do 9% — 4 kor. zl.

BRAZYLIA. Istnieje projekt rewizji stawek taryfy celnej, pomyślanej jako środek polepszenia salda handlowego Brazylii.

Wprowadzona została podwyżka stawek celnych na zgęszczony lub skroplony chlor, sodę żrącą i chlorek wapnia. Podwyżka stawek wywołana została potrzebą ochrony produkcji krajowej.

CHILE. Import karbidu został ograniczony do ogólnej ilości 1.550 ton rocznie.

CZECHOSŁOWACJA. Z dn. 2 XII 37 wprowadzono zakaz przywozu i tranzytu owiec, kóz, świń i bydła rogatego z Belgii, Holandii i Niemiec.

DANIA. Projekt nowej ustawy walutowej został przyjęty przez parlament. Należy zaznaczyć, że na

listę towarów wolnych wprowadzono m. in.: wstążki i koronki, bibułkę papierosową, drut walcowany i niewalcowany, płyty cynkowe.

EGIPT. Z dn. 1 XII 37 przeprowadzono rewizję taryfy celnej. Szczegóły zmian w P. I. E.

ESTONIA. Dla nadwyżek eksportowych papierówki zostało wprowadzone zwolnienie od cła wywozowego. Poza tym cło wywozowe na drewno tarte zostało ustalone w wysokości 0,10 kor. od 1 m^3 i na 0,05 kor. od 1 m^3 drewna użytkowego. Dotychczas wolny wywóz lnu został obłożony cłem w wysokości 0,10 kor. od 1 kg netto.

FINLANDIA. W dniu 10 XII 37 ogłoszone zostało zarządzenie o uzależnieniu przywozu zwierząt i ptaków oraz surowych przetworów z nich od specjalnego zezwolenia Min. Rolnictwa. W celu zapobieżenia również szerzeniu zaraz zwierzęcych może Min. Rolnictwa wydawać przepisy regulujące przywóz i tranzyt zbóż, jarzyn, kartofli, paszy, słomy, worków, materiału opatrunkowego. Rozporządzenie weszło w życie z dniem 1 I 1938 r.

Ustawą z dnia 17 XII 37 zostały z mocą obowiązującą od 1 I 38 wprowadzone zniżki celne na kawę, cukier, melasę. Poza tym cła t. zw. „ogwiazdkowane" zostały zmniejszone dla niektórych tkanin bawełnianych, pończoch wełnianych, obuwia gumowego, wyrobów fajansowych i bawełny strzelniczej. Cło podstawowe na cement zostało podwyższone.

FRANCJA. Według zarządzenia z dnia 5 XII 37 przywóz miodu i wosku jest dozwolony pod warunkiem dołączenia do przesyłek świadectw pochodzenia i zdrowotności. Zwolnione od tego warunku mogą być przewyżki poniżej 5 kg.

Zmienione zostały stawki celne na wyroby bednarskie z poz. 595 i 602 ter. Podwyższono cła na wyroby futrzane.

Taryfa celna została uzupełniona przez dodanie poz. 337 bis obejmującej wyroby z azbestu i cementu, jak płyty podłogowe, ścienne, dachówki, rury i inne.

Zmienione zostały zarządzeniem z dn. 22 XII 37 stawki celne na wyroby z jedwabiu naturalnego i sztucznego z poz. 459 taryfy celnej.

Ogłoszone zostały wyjaśnienia odnośnie clenia importowanych worków napełnionych towarami. Worki o ile nie pochodzą z krajów, które opłacają stawki minimalne, mają być clone wg takiej taryfy (generalnej, pośredniej lub minimalnej), jakiej podlega w zależności od pochodzenia towar w workach importowany.

Podwyższone zostały stawki w poz. 205 bis I dla wolframu, molibdenu i innych pierwiastków używanych do stopów, jak bor, chrom, krzem itp.

Zmienione zostały stawki w poz. 617 bis obejmującej składaki.

Ogłoszone zostały wyjaśnienia Dyrekcji Ceł wprowadzające różniczkowanie celne przy imporcie ołówków służących do pisania i do rysunków.

Dekretem z dnia 14 XII 37 zostały podwyższone stawki taryfy celnej w zakresie pozycyj od 363A do 363E oraz od 363 bis A do C, następnie na poz. 377, 382A, 383A, 386A, 387A, 388A, od 394 do 398, 398 bis 399, 400, 400 bis oraz 401 i 402, obejmujące: przędzę z lnu, konopi i ramie, tkaniny z konopi i ramie, jak również płótna bieliźniane i meblowe, następnie tkaniny jutowe, worki jutowe, dywany i aksamity oraz plusze meblowe.

Zarządzeniem z dnia 3 XII 37, opublikowanym w dniu 21 XII 37 zostały podwyższone w taryfie minimalnej stawki celne na przedmioty gospodarstwa domowego z żelaza kutego, stali i czarnej blachy (poz. 568A p. 1 i 2) prawie o 100 proc. w stosunku do cła dotychczasowego.

Cło wywozowe na śrut żelazny zostało obniżone z 500 na 50 fr. od 1 tony.

Dekretem z dnia 25 XII 37 podwyższono stawki celne na szereg towarów, m. in. galanterię szklaną, rękawiczki (poz. 419 B), naczynia (z poz. 577), nici gumowe i inne.

FRANCUSKIE POSIADŁOŚCI. W Réunion został wprowadzony dekret francuski podnoszący stawki celne o 13%, poza tym zastosowany dekret o ulgowym przywozie gazoliny dla celów przemysłu rolnego.

We Francuskiej Afryce Zachodniej podwyższono cło na sól do wysokości 10 fr. od 100 kg brutto.

W Gujanie Franc. zmieniono z dniem 17 XI 37 stawki celne na zwierzęta, słoninę, konserwy mięsne w puszkach, naczynia żelazne ocynowane i zapałki.

Poza tym w **Gujane i Martynice** zastosowany został dekret francuski, wprowadzający 13% podwyżkę ceł.

W Afryce Zachodniej wprowadzono opłaty konsumcyjne od szeregu artykułów, m. in. świec, mydła i wyrobów bawełnianych.

Na **Madagaskar** został również rozciągnięty dekret o 13% podwyżce ceł, poza tym dekret, wprowadzający zmianę ceł m. in. na rękawiczki, chemikalia, skóry.

GRECJA. Nastąpiła zmiana stawek celnych i rozszerzenie nomenklatury w pozycji 79, obejmującej zamki, klucze, haki, chwyty itp.

HISZPANIA. Mnożnik celny na 3 dekadę grudnia 1937 r. wynosił 177,92 pesetów.

HOLANDIA. Zmienione zostały stawki celne na ozdobną porcelanę oraz ozdobny fajans.

INDIE BRYTYJSKIE. Paczki pocztowe zawierające towary, które korzystają ze zniżek celnych, muszą być zaopatrzone w fakturę i świadectwo pochodzenia.

INDOCHINY. Rozciągnięte zostały na Indochiny postanowienia dekretu, którym w metropolii wprowadzono 13% podwyżkę stawek celnych.

IRAN. Okres ważności licencyj importowych ustalony został na okres roczny, obecnie jednak mogą być licencje przedłużane. Mianowicie jeżeli zwłoka w dostawie następuje nie z winy zamawiającego towar, licencja może być przedłużona najwyżej z terminem 6-miesięcznym.

JAPONIA. W dniu 10 XII 37 Min. Finansów wydało zarządzenie, zaostrzające dotychczasowe przepisy dewizowe. W myśl tych przepisów rozporządzanie zagranicznymi papierami wartościowymi za granicą, wymaga specjalnego zezwolenia. Jako maksymalną kwotę przekazów należności bez specjalnych pozwoleń ustalono wysokość 500 yenów. Regulowanie należności przed dokonaniem przywozu, wymaga zgody władz.

KANADA. Do dnia 12 I 38 obowiązywać mają stawki taryfy pośredniej (o 15% wyższe od minimalnych) dla towarów urugwajskich. O ile jednak układ handlowy z Urugwajem wejdzie wcześniej w życie zarządzenie o stosowaniu ceł pośrednich automatycznie wygasa.

KOLUMBIA. Dla przesyłek pocztowych o wartości powyżej 10 pesów, wprowadzony został obowiązek przedstawiania świadectw pochodzenia.

ŁOTWA. Cło od niektórych środków aptekarskich wynosić będzie obecnie 1 łat od 1 kg. zamiast jak dotychczas 17 łatów. Zniżką objęte będą patentowane specyfiki zagraniczne nie produkowane na Łotwie, których cena nie przekracza 100 łatów za 1 kg.

Cło wywozowe na kopalniaki iglaste zostało zniesione na przeciąg roku 1938.

MADAGASKAR. Zgodnie z zarządzeniem ogłoszonym w dniu 16 XII 37 kwestie obliczania wartości towarów importowanych będą powierzone specjalnej komisji rzeczoznawców. Zakres działania komisji ustali gubernator gen. Madagaskaru.

RUMUNIA. Ustalone zostały nowe przeciętne wartości filmów kinematograficznych (wg poz. 806 bis): 500.000 lei od 100 kg od pierwszej kopii oraz 200.000 lei od 100 kg od dalszych kopij tego samego filmu. Zarządzenie to obowiązuje wstecz od 15 XII 37.

SZWAJCARIA. Wprowadzono zakaz przywozu pasz oraz słomy z krajów, gdzie panują zarazy zwierzęce, jak pyskówka i inne. Obecnie zarządzenie stosuje się do Francji, Unii Belgijsko-Luksemburskiej, Holandii, Niemiec i Północnej Afryki.

Dodatkowe opłaty celne za jęczmień, jak również inne zboża i strączkowe, używane przy produkcji słodu i piwa zostały obniżone z 24.35 fr. na 20.30 fr. od 100 kg, dla słodu do produkcji piwa z 33 na 27.50 fr., a dla piwa z 6 na 5 fr. od 1 hl.

TUNIS. W Journal Officiel Tunisien nr 98 bis z dnia 7 XII 37 ogłoszono zarządzenie wprowadzające przymusowe uwidocznienie kraju pochodzenia (marque d'origine), literami łacińskimi, w sposób wyraźny i niezatarty, następujących artykułów pochodzenia zagranicznego przy imporcie do Tunisu: (Przepisy obowiązywać będą w dwa miesiące od opublikowania w Journal Officiel Tunisien, to znaczy od 7 lutego 1938 r.):

Rodzaj towaru:

- Wyroby pończosznicze, gorsety itd., ubrania;
- Papier listowy, koperty i podobne:
- Wyroby z juty;
- Biżuteria fantazyjna;
- Ołów nieobrobiony, w bryłach, sztabach, płytach;
- Kołnierzyki, mankiety, plastrony itd.;
- Materiały tekstylne, płótna, batysty, fantazyjne i inne;
- Zapalniczki;
- Parasole i parasolki;
- Blacha cynkowa, wyroby z cynku;
- Wyroby nożownicze;
- Wszelkie wyroby szczotkarskie, pędzle do golenia, malarskie;
- Wyroby metalowe;
- Fajanse białe i kolorowe;
- Guziki z porcelany, fajansu i „bisquit";
- Materiały z kauczukiem, ubrania gumowe;
- Krawaty;
- Rękawiczki skórzane;
- Lalki, maski, zabawki metalowe i mechaniczne;
- Kufry, walizki, galanteria skórzana;
- Lodownie, chłodnie, aparaty chłodzące, kompresory itd.;
- Rury metalowe giętkie;
- Wszelkie kapelusze ozdobione dla mężczyzn i chłopców;
- Podstawy dla parasoli (montures pour parapluies);
- Zegary, ścienne (pendulettes);
- Rękojeści drewniane dla narzędzi rolniczych;
- Albumy z obrazkami;
- Etykiety, pokrowce, pudła itd. (habillages, conditionnements);
- Globusy geograficzne;
- Wanny, nasiadówki, muszle; klozety, i wszystkie podobne artykuły sanitarne z blachy emaliowanej;
- Pompki ręczne i kompresory dla powietrza i gazów;
- Obuwie wszelkiego rodzaju;
- Miody;
- Nakrycia i zastawy stołowe, metalowe i platerowane;
- Meble drewniane;
- Broń palna;
- Materiały elastyczne (tissus elastiques);
- Wyroby galanteryjne (Articles de mode);
- Lampy elektryczne, akumulatory, baterie elektr.;
- Masło;
- Jaja;
- Śliwki świeże i konserwowane.

TURCJA. Wydane zostały zarządzenia co do formy przesyłek próbek bez wartości. Muszą być one owinięte w opakowanie zielonego koloru z naklejkami stwierdzającymi, że próbki nie są przeznaczone do sprzedaży i że są przesyłane bezpłatnie. Wielkość próbek nie może przekraczać $^1/_5$ opakowania oryginalnego, w jakim są dane towary sprzedawane.

W dniu 24 XII 37 ogłoszone zostało 12 rozporządzenie dewizowe, stanowiące kodyfikację dotychczasowych przepisów.

Począwszy od dnia 20 XII 37 cło nałożone na cukier pochodzenia zagranicznego i wynoszące dotychczas 15 piastrów, zostało obniżone dla cukru w kost-

ce na 13,5 piastr, oraz dla cukru kryształu na 11,5 piastrów. Zarządzenie to obowiązuje do czerwca 1938 r.

WĘGRY. Szereg zarządzeń dewizowych, ogłoszonych w maju 1937 r., został przedłużony na rok 1938. Dotyczy to zarządzenia o moratorium transferowym, obsługi procentów, pożyczek zagranicznych i innych.

WIELKA BRYTANIA. Ogłoszono w dniu 16 XII 37 kwoty kontyngentowe dla bekonów i szynek na rok 1938. Przydział dla Danii wynosi 281.055 cwt., dla Holandii — 42.048 cwt., dla Polski — 33.187, dla Szwecji — 20.806, Litwy — 13.057, Argentyny — 3.098, Estonii — 3.320, Finlandii — 1.770, Łotwy — 3.098, ZSRR. — 3.762, Stanów Zjednoczonych A. P. — 33.408, łącznie 442.606 cwt.

Cło na bawełniany aksamit w wys. 10 pensów od 1 yarda kwadr. zostało przedłużone na rok.

WŁOCHY. Z dniem 13 XII 37 wprowadzony został zakaz wywozu ołowiu i jego stopów oraz cynku i jego stopów, w blokach i odpadkach.

MOŻLIWOŚCI EKSPORTOWE

FIRMY ZAGRANICZNE, POSZUKUJĄCE KONTAKTU Z EKSPORTERAMI POLSKIMI.

Tkaniny mundurowe. Firma kolumbijska prosi o oferty na tkaniny mundurowe oficerskie, celem wzięcia udziału w przetargu. P/33370/46/M.

Tkaniny. Firma marokańska interesuje się uzyskaniem przedstawicielstw firm polskich na sprzedaż tkanin bawełnianych, wełnianych i z jedwabiu sztucznego, jak również wigoniowych. P/33326/64/46/M.

Tkaniny i przędza. Firma turecka poszukuje przedstawicielstw fabryk polskich tkanin bawełnianych i jutowych, przędzy bawełnianej, wełnianej i jedwabnej. P/262/4.M./M.

Biel cynkowa. Firma brazylijska interesuje się importem wymienionego artykułu. P/33627/43/47/Tc.

Papier celofanowy. Firma kubańska poszukuje kontaktu z producentami wym. artykułu. P/168/61/Tc.

Tanie wyroby szklane. Firma kanadyjska interesuje się importem kufli, szklanek itd. P/33478/63/Tc.

Szachownice. Firma holenderska interesuje się importem szachownic z drzewa oraz papieru.
P/33470/40/KL.

Różne. Poważna firma kanadyjska interesuje się importem różnego rodzaju artykułów, jak wyroby emaliowane, galanteria żelazna, wyroby szklane, rękawiczki itp. P/33528/54/KL.

Poważna firma agenturowa w Palestynie interesuje się importem z Polski następujących artykułów: szkła i wyrobów szklanych, fasoli, mączki ziemniaczanej, konserw owocowych, rybnych, koszernych mięsnych, drzewa i dykty. E/31945/95/H.

Firma agenturowa egipska, o której Instytut posiada referencje, interesuje się objęciem reprezentacyj na następujące artykuły: meble gięte, materiały bawełniane drukowane, trykotaże, materiały elektrotechniczne. E/32987/95/H.

Firma agenturowa angielska pragnie objąć reprezentację firm polskich produkujących wieszaki, przedmioty domowego użytku drewniane i meblowe, leżaki, ramy do krzeseł. E/32802/95/H.

Artykuły spożywcze. Firma agenturowa w Tunisie z oddziałami w półn. i południ. Tunizji pragnie nawiązać kontakt z firmami polskimi zainteresowanymi eksportem artyk. spożywczych. E/32947/22/H.

Różne. Firma ateńska pragnie nawiązać kontakt z firmami interesującymi się rynkiem greckim. E/32918/22/H.

Firma belgijska pragnie importować z Polski artykuły metalowe, oraz węglopochodne. E/32914/95/H.

Szkło stołowe. Firma kalifornijska interesuje się importem wymienionego artykułu. P/32909/63/TC.

Wyroby ze szkła prasowanego i porcelanowe. — Agenturowa f-ma wenezuelańska poszukuje przedstawicieli w zakresie wymienionych artyk. P/31691/95/TC.

Różne. Firma brazylijska poszukuje wyłącznego przedstawicielstwa firm produkujących wszelkie artykuły chemiczne i gumowe. P/31922/93/TC.

Firma brazylijska interesuje się objęciem przedstawicielstwa, branża obojętna, teren działania: stan Rio Grande do Sul. E/30402/29/Sum.

Firma łotewska pragnie importować z Polski różne artykuły, jak skóry futrzane, jelita, czekoladę. R/33233/4A/S.

Owoce. Firma importowa w Czechosłowacji interesuje się importem owoców świeżych i suszonych. R/31951/34/76/S.

Torf. Firma angielska zapytuje o polskich producentów torfu, przygotowanego do celów ogrodniczych. R/31825/38/S.

Obuwie. Firma holenderska posiada zapytanie z Sumatry (Indie Holenderskie) na białe obuwie płócienne, z podeszwami gumowymi (Creppe-Gummisohlen), w asortymencie rozmiarów 23/27, 28/35 i 36/42. P/32921/64/M.

Odzież robotnicza. Firma amerykańska specjalizująca się w reprezentacji fabryk włókienniczych na sprzedaż tkanin i przędzy bawełnianej, wełnianej, jedwabnej i z jedwabiu sztucznego, interesuje się importem ubrań robotniczych niebieskich, dla mechaników. P/33172/64/M.

Bliższe informacje w powyższych sprawach uzyskać mogą zainteresowani eksporterzy w Państwowym Instytucie Eksportowym. Przy zgłoszeniu należy powołać się na odnośny numer. Firmy, które nie pozostawały dotychczas w bliższym kontakcie z Instytutem, winny nadesłać jednocześnie swe referencje.

—o—

Izba Handlowa Polsko - Szwajcarska podaje następujące informacje w zakresie możliwości eksportowych:

N/21 — Przedstawiciel na terenie szwajcarskim (polski obywatel) dobrze jednakże z rynkiem szwajcarskim obeznany, bo zamieszkały w Szwajcarii od roku 1911, pragnie objąć za-

stępstwo firmy polskiej, produkującej konserwy mięsne, również z ozorków wieprzowych, konserwy z drobiu i wędliny.

N/24 — Firma szwajcarska, zainteresowana importem z Polski smardzy suszonych, pragnie wejść w kontakt z poważnymi eksporterami polskimi odnośnego artykułu.

R/166— Poważne towarzystwo transportowe na terenie Szwajcarii pragnie wejść w kontakt z firmami polskimi, eksportującymi na rynki zagraniczne, a przede wszystkim do Szwajcarii, któreby reflektowały na skorzystanie z usług odnośnego towarzystwa.

PS/19— Bardzo poważny przedstawiciel na terenie Szwajcarii pragnie objąć zastępstwo generalne na tamtejszym rynku jakiejś firmy polskiej, produkującej i pragnącej wywozić do Szwajcarii wyroby azbestowe, skórzane, szczotkarskie, gumowe, porcelanowe, artykuły specjalne z żelaza i blachy, materiały izolacyjne, papier, artykuły elektrotechniczne, sprzęty i artykuły pomocnicze do biur, gospodarstwa domowego i kuchni, ewentualnie zastępstwo firm zainteresowanych w eksporcie drzewa, ziół, artykułów kolonialnych i produktów rolniczych.

Bliższych informacyj udziela Biuro Izby (Warszawa, Kredytowa 8 m. 4, tel. 208-18, 216-28), przy czym firmy zainteresowane proszone są o podanie referencyj, oraz o wpłatę tytułem zwrotu kosztów zł 4,— na konto P.K.O. nr 29.584, względnie o przesłanie równowartości w znaczkach pocztowych.

SPRAWY KOMUNIKACYJNE

POSTULATY SFER GOSPODARCZYCH OKRĘGU IZBY PRZEMYSŁOWO-HANDLOWEJ W GDYNI W ZAKRESIE USPRAWNIENIA RUCHU I PRZEŁADUNKU KOLEJOWEGO.

Na ostatnim posiedzeniu Komisji Komunikacyjno-Turystycznej rozpatrzone zostały najpilniejsze postulaty, dotyczące usprawnienia ruchu kolejowego. Podajemy niżej treść memoriału, wystosowanego do odnośnych czynników w tej sprawie.

Wagi kolejowe. Przeprowadzone przez Izbę dochodzenia ankietowe wykazały, że sfery gospodarcze okręgu Izby najdotkliwiej odczuwają następstwa, wynikające z różnicy wagi przesyłek, jaka zachodzi między stacją nadawczą a stacją odbiorczą. Jak dalece omawiane niedomaganie jest dla życia gospodarczego istotne, o tym świadczy poniższe zestawienie Centrali Handlowej Ziemiopłodów w Grudziądzu, sprzedającej produkty rolne, a w szczególności owies dla garnizonu warszawskiego, który za miarodajną uznaje wagę stacji odbiorczej.

Data nadania przesyłki	Numer wagonu	Stacja nadania	Waga stacji nadania kg	Waga stacji odbiorczej	Manco kg
31 8 1937	183832	Wydrzno	14.780	14.580	200
10 9 1937	134395	Skórcz	15.180	15.060	120
20 9 1937	137327	Skórcz	15.110	15.070	440
8 9 1937	132263	Starogard	15.130	14.920	210
4 9 1937	186121	Kamień	15.030	14.730	300
8 9 1937	133195	Łasin	15.150	14.490	660
15 9 1937	187366	Biskupiec	15.140	14.710	430
16 9 1937	191902	Zawdzka Wola	15.000	14.760	240
9 10 1937	183750	Sępólno	14.470	14.230	240
11 10 1937	106069	Łasin	10.070	9.947	123
9 10 1937	181843	Nowemiasto	15.040	14.820	220
9 10 1937	185122	Nowemiasto	14.820	14.635	185

Jak z powyższego zestawienia wynika, rozbieżność między wagą stacji nadawczej a wagą stacji odbiorczej dochodzi niejednokrotnie do 660 kg na niekorzyść nadawcy. Fakty tego rodzaju dowodzą, że albo wagi kolejowe nie są precyzyjne, albo też personel obsługujący wagi, jest niefachowy względnie niesumienny.

Z przytoczonych względów Izba uważa za konieczne, ażeby Ministerstwo Komunikacji zarządziło stopniowe odnawianie oraz częstszą kontrolę wszystkich wag kolejowych z tym, iż kontroli tej podlegałby również w grę wchodzący personel pod względem fachowości i sumienności.

Poza tym, jeśli chodzi o usprawnienie przeładunku, należy podkreślić, że brak wagi kolejowej odczuwają stacje Lipno i Rybno Pomorskie, gdzie ruch towarowy mógłby być dość znaczny, jednakże z powodu braku wagi zachodzą tak wielkie manco, że nadawanie przesyłek na tych stacjach jest połączone z ryzykiem.

O ile zaś idzie o wagi wozowe, to zainstalowania tego urządzenia domagają się sfery gospodarcze Świecia, Starogardu i Chojnic.

Tara wagonów. Zważywszy, że ścisłość tary wagonów kolejowych leży zarówno w interesie kolei, jak i jej klientów, koniecznym jest wydanie zarządzenia, zmierzającego do częstszej kontroli tary wagonów, a w szczególności w wypadkach, gdy wagon zostaje poddany remontowi.

Punktualność dostaw. Sfery gospodarcze okręgu Izby skarżą się na ujemne następstwa, wynikające z nieterminowej dostawy towarów, przy czym zwracają uwagę na bezwzględną konieczność przyśpieszenia transportów wszystkich przesyłek, a w szczególności węgla, który narażony jest na kradzież, oraz cementu i wapna, które są wrażliwe na wpływy

atmosferyczne. Najlepszą ilustracją niepunktualności dostaw są transporty z węglem, które z Górnego Śląska na Pomorze nie powinny iść dłużej, niż 3—4 dni, a które w rzeczywistości trwają, szczególnie w ostatnich czasach, do 10 dni. Wreszcie specjalnie punktualnej dostawy domagają się przesyłki, przeznaczone na eksport via porty. W zakresie tego rodzaju transportów zaobserwowano wypadki, że przesyłki z Tczewa zostały dostawione do portu gdańskiego dopiero po 3 dniach. Tego rodzaju zwłoka naraża eksporterów na szczególnie dotkliwe straty, o ile przesyłka nie zdąży do portu przed odejściem statku. Ponieważ wydawany przez Ministerstwo rozkład jazdy pociągów towarowych nie jest w praktyce przestrzegany, sfery gospodarcze nie tylko pozbawione są podstawy orientacyjnej, lecz także narażone są na niepotrzebne wydatki i straty.

Jeśli nasze koleje pod względem technicznym niewiele ustępują kolejom niemieckim, gdzie przekroczenie terminu dostawy zachodzi tylko w wyjątkowych wypadkach, (np. zagrzanie się osi), to słuszny jest postulat sfer gospodarczych, ażeby oficjalny rozkład jazdy pociągów towarowych był również u nas przestrzegany.

Awizowanie o przybyciu przesyłki. Z punktualnością dostawy wiąże się jak najściślej zawiadamianie odbiorcy o przybyciu przesyłki. Regulamin przewozu przesyłek towarowych postanawia, że zawiadomienie o nadejściu przesyłki należy wysłać dopiero (a więc najwcześniej) po jej nadejściu na stację przeznaczenia. W ten sposób regulamin unormował omawianą sprawę jednostronnie, gdyż nie zawiera żadnych postanowień co do kwestii, w jakim terminie przybycie przesyłki powinno być najpóźniej zaawizowane odbiorcy. Ponieważ zwłoka w awizowaniu pociąga za sobą straty dla klientów kolei, koniecznym jest, ażeby poruszona kwestia została unormowana zgodnie z wymogami życia gospodarczego.

Bezpieczeństwo przesyłek. — Przesyłki, transportowane w wagonach otwartych, a więc węgiel, drzewo, buraki itp., są narażone w ośrodkach większego bezrobocia na rozkradanie i to nawet w większych partiach. Wypadki tego rodzaju zaobserwowano w szczególności na stacjach Świecie i Chełmno, gdzie stałe i masowe kradzieże, połączone przy tym z niszczeniem urządzeń kolejowych, znajdują się na porządku dziennym. Ponieważ z usprawnieniem przewozu łączy się przede wszystkim bezpieczeństwo przesyłek, niezbędnym jest, ażeby na tych stacjach, gdzie personel kolejowy nie znajduje należytego posłuchu, ustanowiono specjalnych uzbrojonych strażników kolejowych, którzy pełniliby swoją funkcję nie tylko w nocy, lecz w ciągu całej doby.

Z bezpieczeństwem przesyłek wiąże się ściśle staranne obchodzenie się z towarem. Na terenie okręgu Izby obserwuje się liczne wypadki niedbalstwa przy ładowaniu względnie wyładowywaniu drobnicy, jak np. przy przesyłkach, zawartych w opakowaniu delikatnym, tłukliwym względnie wrażliwym na wpływy atmosferyczne.

Obliczanie przewoźnego. Ponieważ niewłaściwie zastosowana taryfa względnie błędnie obliczone przewoźne powodują długotrwałe reklamacje i nieporozumienia zarówno z dostawcą jak i odbiorcą towaru, koniecznym jest, ażeby personel, zajęty w ekspedycjach towarowych, stał na wysokości zadania.

W odniesieniu do *inwestycyj kolejowych,* wysuwane są postulaty następujące:

Przemysł rybny w Jastarni domaga się wybudowania krytego peronu dla ekspedycji towarowej na stacji Jastarnia. Brak zabezpieczenia przed opadami atmosferycznymi towaru, składanego w sezonie rybnym na odkrytym peronie w Jastarni, powoduje bardzo znaczne szkody wskutek przemakania towaru z jednej oraz zanieczyszczenia skrzyń błotem z drugiej strony.

Ten sam postulat odnosi się do stacji Wielka Wieś.

Ponieważ dworzec kolejowy w Wejherowie nie może już w należytej mierze obsłużyć ruchu pasażerskiego zwłaszcza, iż w grę wchodzi także ruch turystyczny, zainteresowane sfery okręgu Izby zgłosiły postulat, ażeby dworzec w Wejherowie został odpowiednio przebudowany i powiększony.

W SPRAWIE FRANKOWANIA KOPERT ZWROTNYCH IZBY.

Wobec stale powtarzających się faktów ofrankowywania przez firmy okręgu Izby Przemysłowo - Handlowej w Gdyni kopert zwrotnych, przesyłanych przez biuro Izby firmom w celu nadsyłania odpowiedzi na zapytania Izby, Izba Przemysłowo - Handlowa wyjaśnia co następuje:

Korespondencja, przesyłana przez firmy w dostarczanych przez Izbę t. zw. „kopertach zwrotnych", zaopatrzonych w wydrukowany adres Izby oraz klauzulę „na wezwanie urzędowe Izby Przemysłowo - Handlowej w Gdyni — L. dz. z dn.", jest wolna od frankowania płatnymi znaczkami pocztowymi, gdyż korespondencja ta, w myśl rozporządzenia z dnia 22 VII 1934 r. o urzędowych przesyłkach listowych, frankowana jest przez biuro Izby przy odbiorze.

Przemysł i handel rybny na Wybrzeżu

POŁOWY RYB MORSKICH W GRUDNIU 1937 ROKU.

Ogólne połowy polskiego rybołówstwa morskiego w grudniu 1937 r. wyniosły 903.220 kg o wartości zł 467.574,—. Z ilości tej przypada na:

Morze Północne 763.450 kg o wart. zł 386.695, tj. ilościowo 88%

Skagerak 34.060 kg o wart. zł 9.776, tj. ilościowo 0,3%

przybrzeżne 105.710 kg o wart. zł 71.103, tj. ilościowo 11,7%

razem 100%.

W porównaniu z rokiem ubiegłym, obecnie połowy przybrzeżne, z których utrzymać się mają rybacy, spadły w grudniu ilościowo o 93%, gdyż z 1.667.030 kg na 105.710 kg. Wobec wyższych cen spadek wartościowy wyniósł 84%.

Z połowów na Morzu Północnym wypada na śledzie oclone:

„Mewy" — 691.300 kg o wartości zł 345.650,— a na połowy

„Pomorza" — 72.150 kg o wartości zł 41.045,—.

SYTUACJA W IMPORCIE ŚWIEŻYCH SZPROTÓW.

Tegoroczny sezon połowów szprotów na Bałtyku w pobliżu Wybrzeża polskiego kształtuje się nadal niepomyślnie. Wobec braku surowca z połowów własnych, przemysł wędzarniczy zmuszony jest zaopatrywać się w świeże szproty w Szwecji, przy czym dla uniknięcia niepożądanej konkurencji ze strony importerów polskich pomiędzy sobą na rynkach zakupu, zakupy te dokonywane są na podstawie porozumienia pomiędzy przemysłowcami gdyńskimi przez Polskie Zjednoczenie Rybaków Morskich. Importowany surowiec dzielony jest następnie pomiędzy wędzarnie na podstawie ustalonego klucza w stosunku do ilości pieców wędzarniczych.

Przyznane przez Ministerstwo Przemysłu i Handlu normalne kontyngenty na import szprotów ze Szwecji są wyczerpane, na skutek czego zakupy dokonywane były ostatnio z kontyngentów dodatkowych. Nadmienić przy tym należy, że i w Szwecji połowy szprotów w ostatnich czasach znacznie się pogorszyły, co w konsekwencji spowodowało zwyżkę cen na rynkach zakupu.

W tych warunkach wędzarnie na Wybrzeżu napotykają poważne trudności w utrzymywaniu w ruchu swych przedsiębiorstw z przeróbki surowca z kontyngentów przydzielanych na miejscu za pośrednictwem Izby Przemysłowo - Handlowej w Gdyni. Istnieje co prawda kilka przedsiębiorstw, wykorzystujących w większym stopniu swą zdolność produkcyjną, ale te przedsiębiorstwa trudnią się przeróbką szprotów świeżych, importowanych na podstawie kontyngentów, przydzielonych firmom zaplecza w innych okręgach izb przemysłowo - handlowych.

W związku z tak kształtującą się sytuacją w dziedzinie importu szprotów oraz na skutek wyczerpania przyznanych dla Gdyni kontyngentów, zwołana została — w porozumieniu z Morskim Urzędem Rybackim — na sobotę, dnia 15 stycznia specjalna konferencja w Izbie Przemysłowo - Handlowej w Gdyni w celu wyjaśnienia położenia i opracowania wniosków zaradczych.

POMOC DLA NAJBIEDNIEJSZYCH RYBAKÓW.

Wobec ciągłego braku szprotów rybacy nasi pozostali bez możności zarobkowania. Wystarczy porównać ilości szprotów złowionych w grudniu w trzech ostatnich latach w kg.

	1935 rok	1936 rok	1937 rok
grudzień	2.421.000 kg	1.390.000 kg	36.000 kg
%	10%	58%	2%

Od trzech lat widoczny jest stały spadek połowów szprotów, a w stosunku do grudnia 1935 r. połowy w 1937 r. w tymże miesiącu stanowiły około dwa procent.

Niektóre rodziny rybaków znalazły się w skrajnej nędzy. Z doraźną pomocą wystąpiło tu Towarzystwo Samopomocy Rybaków Morskich, zorganizowane od lat kilku przy Morskim Urzędzie Rybackim.

Wydawanie pomocy dla najbardziej potrzebujących rodzin odbywa się w artykułach spożywczych i opale.

Rybacy korzystający z pomocy obowiązani są odpracować otrzymany zasiłek. Wobec skromnych funduszów posiadanych przez Towarzystwo Samopomocy Rybaków Morskich sprawą dożywiania rodzin rybaków morskich zainteresuje się zapewne akcja Pomocy Zimowej.

OBNIŻENIE CEN NA NORWESKIE ŚWIEŻE ŚLEDZIE.

Pierwszy statek ze świeżymi śledziami w lodzie z Norwegii nadszedł z dwudniowym opóźnieniem dopiero 12 stycznia 1938 r. Statek „Lita" (flaga norweska) tonaż 318 brutto i 152 ton netto, makler „Bergtrans", przywiózł śledzi świeżych w lodzie 1.209 dużych skrzyń o wadze netto jednej skrzyni około 95 kg śledzi oraz śledzi zamrożonych 1.607 skrzyń (po 50 kg netto śledzi w skrzyni) i 64 dużych beczek śledzi solonych.

Należy podkreślić, że organizacja rybaków norweskich, pragnąc zwiększyć sprzedaż śledzi świeżych w lodzie na Polskę, obniżyła ceny. W stosunku do cen zeszłorocznych jedna skrzynia staniała około dziesięć złotych.

Obecnie sprzedawano w hurcie franco. wagon, oclone, Gdynia za jedną skrzynię 95 kg śledzi świeżych w lodzie zł 34,50.

O dwa złote staniały śledzie zamrożone. Jedną skrzynię 50 kg sprzedawano franco wagon port rybacki po zł 23,— (oclone).

RYBOŁÓWSTWO NORWESKIE W 1937 R.

Dochód z rybołówstwa norweskiego w 1937 r. wynosił szacunkowo 81,5 mil. kor., jest zatem w porównaniu z rokiem poprzednim (71 mil. kor.) większy o jakie 12%. Połowy wynosiły 780.700 ton, to jest tyle co w przeciętnym roku. Dobre były połowy dorsza — 159.487 ton, wobec 137.112 ton w r. 1936 i 116.670 ton w 1935 r. Najniższe ceny w 1937 r. były o 1 öre wyższe niż w 1936 r. i wynosiły 11 öre w Finnmarken i 12 öre w okręgach połowów dorsza.

Zimowe połowy w Finnmarken były korzystne, natomiast nie udały się wiosenne połowy dorsza. Dobre rezultaty dały połowy naokoło Lofotów, wartość ich wynosiła 13,6 mil. kor., czyli o 4,4 mil. kor. więcej niż w roku poprzednim. Dalekomorskie połowy dorsza nie udały się w ogóle, za wyjątkiem połowów trawlerami, na których zasolono dwa razy więcej niż w roku poprzednim. Połowy śledzi „Stor“ i „Var“ t. j. dużych i wiosennych były złe, lecz wobec zwyżki cen, wartość połowów nie spadła. To samo można powiedzieć i o połowach śledzi małych i tłustych. Natomiast połowy śledzi islandzkich były dobre i dały 246.000 ton. Połowy sardynek nie wykazały większych wahań, połów makreli był dobry, jak również i flądér, ale na jesieni tych ostatnich było mało.

RYBOŁÓWSTWO DUŃSKIE W 1937 R.

Połowy duńskie w 1937 r. były nieco obfitsze niż w roku poprzednim i szacunkowo wynoszą 90 milionów kg, wartości około 40 mil. kor. Natomiast wywóz ryb świeżych, wobec spadku cen dla większości rodzajów ryb, przyniósł mniej dochodu niż w 1936 r., szacunkowo od 33 do 34 mil. kor. W ciągu 11 miesięcy wywóz fląder wynosił 21,6 mil. kg (19,6) za 14,4 mil. kor. (15,4), dorszy 9,7 mil. kg (9,7) za 5 mil. kor. (4,9), węgorzy 3,4 mil. kg (3,5) za 5 mil. kor. (5,6), śledzi 11,2 mil. kg (8,4) za 2,4 mil. kor. (2).

Przeciętna roczna cena na rynku kopenhaskim wynosiła za kilogram fląder (dużych) 2 kor. 16 (2,23), dorszy świeżych (dużych wyborowych) 0,40 kor. (0,39).

NIEMIECKIE POŁOWY ŚLEDZI W R. 1936.

W zeszycie trzecim tomu VIII „Berichte der Deutschen Wissenschaftlichen Kommission für Meeresforschung“ ukazał się między innymi obszerny artykuł dra W. Erdmanna z Hamburga pt. „Die Deutsche Grosse Heringsfischerei im Jahre 1936“. Artykuł ten ilustrowany 4 rycinami, 6 tablicami statystycznymi i 10 mapkami, jest ósmym z rzędu sprawozdaniem z wyników niemieckich połowów śledzi, z serii corocznych sprawozdań publikowanych w tymże czasopiśmie.

Jak wynika ze sprawozdania za r. 1936, najważniejszym wydarzeniem tego roku było wczesne rozpoczęcie połowów pławnicami oraz połowy grudniowe w Kanale. Doświadczenia r. 1936 uczą, że należy corocznie ponawiać próby przedłużania okresu połowów pławnicami pod koniec roku przez odwiedzanie miejsc połowów śledzi w Kanale. Autor sądzi na podstawie badań z lat ostatnich, że byłoby możliwe i w okresie przed czerwcem poławiać dobry towar w północnych częściach Morza Północnego i że należałoby tam czynić w okresie wiosennym połowy sieciami ciągnionymi.

Sporządzone dla każdego miesiąca i dla całego roku mapy miejsc połowów podzielone są na działki, oznaczające ilość połowów w kantie; dają one doskonały obraz połowów w danym okresie czasu i miejscu i znakomicie ułatwiają czytelnikowi orientację w tekście.

WYDAWNICTWA

NAJNOWSZE PRACE Z DZIEDZINY ZAGADNIEŃ MORSKICH.

Nowa seria wydawnictw Instytutu Bałtyckiego w Gdyni, „Prace Gospodarczego Archiwum Morskiego“, wzbogaciła się w ostatnich dniach grudnia o dalsze dwie rozprawy, noszące kolejny numer 4 i 5: Bogusława Żórawskiego „Składniki transportu morskiego“ oraz Bolesława Koselnika „Zaopatrywanie okrętów“.

Pierwsza z wymienionych prac omawia ważną w gospodarce morskiej sprawę transportu morskiego — z punktu widzenia żeglugi regularnej i trampowej. Przedstawiwszy po krótce organizację i podział pracy w transporcie morskim, jego główne czynniki i ich stosunki wzajemne, autor poświęca dłuższe rozważania frachtowi morskiemu, stawkom frachtowym i taryfom liniowym. Główny trzon rozprawy poświęcony jest dokumentom transportowym: czarterowi, konosamentowi oraz dowodom zastępczym i pomocniczym. Niezbędną w tym wypadku ilustracją wywodów autora są wzory dokumentów dodane do książki jako załączniki w liczbie 8 i to w oryginale angielskim oraz w tłumaczeniu polskim. W takim ujęciu dostosowanym do wymogów praktyki portowej i żeglugowej rozprawa B. Żó-

rawskiego będzie niewątpliwie nader przydatna dla wszystkich zajmujących się sprawą transportu morskiego zarówno teoretycznie jak i praktycznie.

„Zaopatrywanie okrętów“ B. Koselnika wyrosło również z praktycznych potrzeb naszych kół portowo-żeglugowych. T. zw. shipchandlerka, czyli zaopatrywanie statków w portach morskich, jest działem nader ważnym w gospodarce morskiej, a jednak nie dość jeszcze rozwiniętym w Gdyni.

W rozdziale pierwszym swej pracy („Uwagi ogólne“) kreśli autor istotę zaopatrywania okrętów, mówi o artykułach dostaw okrętowych oraz o ich charakterze, o handlu zaopatrywania okrętów, o okręcie jako rynku zbytu, wreszcie o organizacji i działalności zaopatrywania okrętów i przepisach w portach obcych.

Jak się przedstawia sprawa zaopatrywania okrętów w Gdyni i w Gdańsku, o tym dowiadujemy się z rozdziału drugiego. W tej dziedzinie Gdańsk zawsze jeszcze góruje nad Gdynią; należy się jednak spodziewać, że ten stan rzeczy ulegnie zmianie, kiedy organizacja naszych usług portowych — po myśli wskazań omawianej książki — zyska na sprawności.

Ostatni, trzeci rozdział książki traktuje o zaopatrywaniu okrętów w paliwo, materiały pędne i wodę słodką w Gdyni i w Gdańsku. Szczególnie interesujące są konkluzje dotyczące portu gdyńskiego jako stacji bunkrowej dla węgla, z których wynika, że port nasz ma tu duże szanse rozwoju, rokujące mu świetną przyszłość w roli wielkiej stacji bunkrowej na Bałtyku.

Do szerszego rozpowszechniania obu wydawnictw winna przyczynić się ich nader przystępna cena (2,50 zł za tom). Nabywać można wprost w Instytucie Bałtyckim, Gdynia, Świętojańska 23, w Kasie im. Mianowskiego w Warszawie — Pałac Staszica, wzgl. w Księgarni M. Niemierkiewicza, Gdynia, Skwer Kościuszki.

„REGENHARDT'S GESCHÄFTSKALENDER FÜR DEN WELTVERKEHR“

das Handbuch fü direkte Auskunft und Inkasso 63. Jahrgang 1938. C. Regenhardt K.—G., Berlin SW 68, Friedrichstrasse 231. Cena — RM 11,—

Gospodarcze Archiwum Morskie zwraca uwagę na to specjalnie wyróżniające się przejrzystością układu wydawnictwo, zawierające informacje o bankach, spedytorach, adwokatach, sądach, urzędach celnych, armatorach, połączeniach kolejowych i wodnych, konsulatach etc.

Specjalna rubryka jest poświęcona adresom korespondentów dla każdej miejscowości, udzielających za niewielką opłatą informacyj handlowych i innych oraz inkasujących należności; tak np. dla Gdyni i dla Gdańska opłata wynosi 2 Mk., zasadniczo zaś dla Polski 1 Mk., jeżeli nie ma specjalnych opłat dla danej miejscowości.

Korzystanie z informatora ułatwiają załączone indeksy — rzeczowy, miejscowości itp. Objaśnianie sposobu korzystania z informatora podano w językach angielskim, francuskim, włoskim i hiszpańskim. Całość tego pożytecznego dla sfer kupieckich wydawnictwa ujęta jest na 1400 stronach podręcznego formatu.

PRZETARGI

PRZETARGI DYREKCJI OKRĘGOWEJ P. K. P. W TORUNIU.

Dyrekcja Okręgowa Kolei Państwowych w Toruniu ogłasza przetarg nieograniczony na dostawę następujących materiałów:

Grupa A. Łączniki marki Ernest Erbe, znormalizowane wg norm międzynarodowych katalog IV/36 około kg 1057.

Grupa B. 1) Rury stalowe ciągnione bez szwu ze stali węglowej, o różnych wytrzymałościach na rozerwanie i dopuszczalne ciśnienie — około kg 15600; 2) rury gazowe czarne ciągnione, oraz ocynkowane około kg 15800.

Grupa C. 1) Drut stalowy polerowany do wyrobu sprężyn o różnych wytrzymałościach i średnicach około kg 128, 2) drut stalowy czarny i ocynowany około kg 550, 3) drut żelazny twardy około kg 8200, 4) drut kolczasty ocynowany kg 1500, drut żelazny miękki do spawania kg 7400.

Grupa D. 1) Plomby ołowiane wg warunków techn. około kg 5700, 2) rury ołowiane około kg 50.

Grupa E. Różne styliska wg rys. DOKP około sztuk 52260.

Oferty należy składać oddzielnie na poszczególne grupy *do dnia 21 stycznia 1938 r.* godziny 10 do skrzynki znajdującej się w holu gmachu Dyrekcji, lub też przesłać pocztą do W-łu Zasobów w Toruniu.

Otwarcie ofert odbędzie się w tymże dniu o godzinie 11. Do ofert należy dołączyć pokwitowanie kasy na złożone wadium w wysokości 3% oferowanych materiałów. Oferty powinny być złożone zgodnie z postanowieniem Rozp. Rady Ministrów z dnia 29 I 37 r. o dostawach i robotach na rzecz skarbu Państwa Dz. U. R. P. Nr 13/37 poz. 92. Bliższych informacyj udziela oraz wydaje lub wysyła warunki dostawy Wydział Zasobów pokój Nr 436 w Toruniu.

SYTUACJA NA RYNKU TOWARÓW KOLONIALNYCH (13 I 38).

Stagnacja, jaka zarysowała się od dłuższego czasu w hurtowym handlu towarów kolonialnych trwa nadal. Można nawet śmiało powiedzieć, że potęguje się ona z dnia na dzień. Wprawdzie na rynkach zagranicznych sytuacja nie jest również wyraźna i obroty tranzytowe są nieregularne, to jednak w stosunku do rynku polskiego jest ona znacznie lepsza. Na poszczególnych rynkach zagranicznych nie ma bowiem takiego zastoju w branży kolonialnej jak na naszym. Nie ma tam bowiem tyle kombinacyj importowych co w Polsce. Ruch handlowy odbywa się normalnym trybem i chwiejność sytuacji zależna jest od czasowo zwiększonej podaży i mniejszych transakcyj tranzytowych. Natomiast u nas, pomijając słabszą siłę nabywczą ze strony konsumentów, import towarów kolonialnych i dystrybucja tychże zależna jest głównie od kombinatorów, mających duży wpływ na naszą politykę handlowo - kontyngentową. Tak długo dopóki nie odsunie się od polityki importowej grupy osób, mającej dzisiaj decydujący wpływ na kształtowanie się naszego importu i dystrybucji tego czy innego artykułu zagranicznego, normalna praca handlu hurtowego natrafiać będzie na znaczne przeszkody i o stabilizacji rynku nie może być mowy.

Kawa surowa:

W handlu kawą nastąpiło lekkie ożywienie. Zainteresowanie rynku wewnętrznego mocniejsze. Być może, że ruch obecny utrzyma się i sytuacja się poprawi. Ceny kształtują się loco magazyn importera w Gdyni za towar oclony za 1 kg następująco: Rio 7 zł 3,45—3,50, Capitania zł 4,50—4,55, Santos zł 4.45—4,50, Guatemala od zł 4,50 wzwyż.

Informują nas o zawarciu umowy kompensacyjnej przez Stocznię Gdańską z Brazylią na budowę statku handlowego dla Brazylii w zamian za kawę brazylijską. Umowa ta doszła do skutku rzekomo przy pomocy Kompanii Handlu Zamorskiego w Warszawie i podobnego towarzystwa gdańskiego.

Herbata:

W handlu hurtowym herbatą panuje prawie zastój. Rynek jest zaspokojony na około pół roku. Zbyt napotyka zatem na duże trudności szczególnie na herbatę z Sumatry i z Indyj. Ceny orientacyjne są następujące za 1 kg loco magazyn importera. Cejlon gat. pośledni zł 12,70—13,00, gat. średni zł 13.00—13,50, Sumatra zł 12,70—12.80, Travancora zł 13,75—14,25.

Korzenie:

Obroty w pieprzu czarnym zwiększyły się w stosunku do poprzedniego okresu o 40—50%. Pomimo, że cena sprzedaży ustalona została na zł 3,20 za 1 kg, dużo firm sprzedaje artykuł ten jednak po cenie zł 3,—, a nawet po zł 2,80. Zainteresowanie pieprzem białym słabsze. Cena waha się od zł 3,45—3,50 za 1 kg. W innych korzeniach (cynamon i piment) zbyt w ogóle słaby. Ceny kształtują się następująco: Cynamon cassia vera II zł 6,—, Lignea zł 5,00—5,10, piment zł 6,—.

Owoce suszone:

Popyt na rodzynki i sułtanki słaby. Ceny utrzymują się na poziomie poprzednim, tj. wahają się od zł 2,20—2,25 za 1 kg. W koryntkach ruch normalny. Artykuł ten sprzedaje się po zł 1,30 za kg. W śliwkach amerykańskich tendencja mocna. Cena zł 1,55 za kg.

TRANSPORTY OWOCÓW I TOWARÓW KOLONIALNYCH.

Dnia 25 grudnia ub. r. nadszedł do Gdyni s/s „Lanital" z transportem ca 10.000 skrzyń cytryn włoskich.

s/s „Puck" zawinął do portu gdyńskiego dnia 28 grudnia ub. r. z ładunkiem 1.800 kg herbaty i 200 kg kawy. Towar nadszedł z przeładunku w Rotterdamie.

Dnia 31 grudnia ub. r. nadszedł s/s „Sibaiak" z transportem 2.975 kg daktyli.

Dnia 2 stycznia br. nadszedł do Gdyni transport 160.000 kg pomarańcz i mandarynek włoskich na s/s „Halfdan".

s/s „Baltrover" przywiózł dnia 3 stycznia do Gdyni 1.378 kg daktyli, 131 kg goździków i 2.051 kg pimentu.

Dnia 3 stycznia s/s „Aasne" przywiózł do Gdyni z Izmiru 4.500 kg fig i sułtanek oraz 627 kg migdałów z Calamaty.

s/s „Birkaland" nadszedł do Gdyni dnia 5 stycznia z transportem 1.310 ton pomarańcz i grapefruitów z Palestyny, 15 ton rodzynek z Candii, 28 ton sułtanek z Izmiru i 3.2 ton orzechów z Istambułu.

Dnia 6 stycznia przywiózł s/s „Lech" z Londynu do Gdyni 10.887 kg herbaty i 4.864 kg kawy.

s/s „Sleipner" nadszedł do portu gdyńskiego dnia 6 stycznia z ładunkiem 82.000 kg pomarańcz i mandarynek włoskich.

Dnia 8 stycznia nadeszły do Gdyni następujące transporty herbaty:

s/s „Hektor" — 1.200 kg
s/s „Aeneas" — 3.300 kg
s/s „Muena" — 846 kg.

Dnia 9 stycznia na s/s „Vasaland" nadeszło 24.500 kg orzechów z Istambułu i 1.500 kg liści laurowych z Pireusu.

s/s „Delaware“ przywiózł do Gdyni dnia 10 stycznia 220.000 kg pomarańcz i mandarynek włoskich.

Dnia 11 stycznia s/s „Jenny“ nadszedł do Gdyni z transportem ca 3.000 skrzyń cytryn włoskich.

s/s „Puck“ przywiózł do Gdyni dnia 11 stycznia ładunek 16.340 kg herbaty oraz 7.300 kg kawy. Towar nadszedł z przeładunku w Rotterdamie.

Dnia 12 stycznia nadszedł do Gdyni s/s „Mansuria“ z transportem 7.000 skrzyń cytryn włoskich.

TRANSAKCJE NA GDYŃSKIM RYNKU OWOCOWYM.

W czasie od 28 grudnia ub. r. do dnia 12 stycznia br. urządziły przedsiębiorstwa aukcyjne 7 przetargów, z których 5 Aukcje Owocowe, 2 Bałtyckie Aukcje Owocowe. — Szczegółowy przebieg aukcyj przedstawiał się następująco:

Aukcje Owocowe Sp. z o. o.

urządziły dnia 28 grudnia ub. r. aukcję, na której wystawiły:

1.200 skrzyń cytryn włoskich; sprzedano: 1.175 skrz. w cenie 30—34 zł za skrzynię
1.500 skrzyń pomarańcz palestyńskich; sprzedano 630 skrz. w cenie 90—91 gr za 1 kg
120 skrzyń grapefruitów palest.; wycofano
250 skrzyń daktyli z kol. franc.; sprzedano: 150 skrz. w cenie 15,50 zł za skrz.
1.288 klatek mandarynek włoskich; sprzedano: 1.288 klatek w cenie 11—11,50 zł za klatkę.

Na aukcji obecnych było 26 kupców.

Na przetargu dnia 30 grudnia ub. r. wystawiono:

325 skrzyń cytryn włoskich; sprzedano: 325 skrz. w cenie 31—32 zł za skrzynię
120 skrzyń grapefruitów palest.; sprzedano: 30 skrz. w cenie 29 zł za skrzynię
820 skrzyń pomarańcz palest.; sprzedano: 820 skrz. w cenie 90—92 gr za 1 kg
1.500 klatek mandarynek włoskich; sprzedano: 650 klatek w cenie 11 zł za klatkę
200 skrzyń daktyli z kol. franc.; sprzedano: 25 skrz. w cenie 15,50 zł za skrzynię
125 worków cebuli polskiej; sprzedano: 125 worków w cenie 3,75—5,00 zł za 50 kg.

W aukcji wzięło udział 25 kupców.

Dnia 3 stycznia wystawiono na aukcji następujące towary:

850 klatek mandarynek włoskich; sprzedano: 850 klatek w cenie 11 zł za klatkę
90 skrzyń grapefruitów palest. — wycofano
600 skrzyń pomarańcz palest.; sprzedano: 600 skrz. w cenie 90—91 gr za 1 kg
767 skrzyń pomarańcz włoskich; sprzedano: 757 skrz. w cenie 1,36—1,41 zł za 1 kg
400 skrzyń cytryn włoskich; sprzedano: 85 skrz. w cenie 31 zł za skrzynię
600 worków fig greckich wiank.; sprzedano: 600 worków w cenie 1,10—1,12 zł za kg
26 worków orzechów ziemnych; sprzedano: 26 worków w cenie 2,10—2,12 zł za kg
125 worków cebuli polskiej; sprzedano: 125 worków w cenie 3,75—4,00 zł za 50 kg.

W przetargu wzięło udział 25 kupców.

Na aukcję dnia 5 stycznia wystawiono:

1000 skrzyń pomarańcz palest.; sprzedano: 925 skrz. w cenie 91 groszy za 1 kg
100 skrzyń grapefruitów palest.; sprzedano: 5 skrz. w cenie 28 zł za skrzynię
115 skrzyń cytryn włoskich; sprzedano: 115 skrz. w cenie 30 zł za skrzynię
200 worków fig greckich; sprzedano: 200 worków w cenie 1,11—1,12 zł za kg
20 worków chleba świętojańskiego; sprzedano: 20 worków w cenie 1,64—1,65 zł za kg
89 klatek mandarynek włoskich; sprzedano: 89 klatek w cenie 10—11,25 zł za klatkę.

Na aukcji było obecnych 20 kupców.

Dnia 8 stycznia wystawiono na aukcję następujące artykuły:

1.180 skrzyń pomarańcz palest.; sprzedano: 1.180 skrz. w cenie 90—94 gr za 1 kg
400 worków koryntek greckich; sprzedano: 325 worków w cenie 1,14—1,15 zł za kg
20 worków chleba świętojańskiego; sprzedano: 20 worków w cenie 1.60 zł za 1 kg
100 skrzyń daktyli z kol. franc.; sprzedano: 80 skrz. w cenie 15—15,50 zł za skrzynię
447 skrzyń cytryn włoskich; sprzedano: 100 skrz. w cenie 29 zł za skrzynię
10 worków migdałów włoskich; sprzedano: 10 worków w cenie 6.90—7,00 zł za kg.

Udział w aukcji wzięło 22 kupców.

Wyznaczony przetarg na dzień 10 stycznia został odwołany.

Bałtyckie Aukcje Owocowe Sp. z o. o. w Gdyni

urządziły przetarg dnia 5 stycznia, na którym wystawiły:

50 skrzynek daktyli z kol. franc.; sprzedano: 50 skrz. w cenie 15 zł za skrzynkę
600 worków fig greckich; sprzedano: 600 worków w cenie 1,10—1,13 zł za kg
30 worków migdałów włoskich; sprzedano: 30 worków w cenie 7,10—7,15 zł za kg
800 skrzynek sułtanek greckich — wycofano
1.000 klatek mandarynek włoskich; sprzedano: 1.000 klatek w cenie 10,80—11,05 zł za klatkę.

W aukcji wzięła udział większa ilość kupców.

Dnia 10 stycznia wystawiono na aukcji:

600 skrzyń pomarańcz palestyńskich. Towar w całości sprzedano w cenie 0,89 do 0,92 zł za 1 kg.

Podobnie jak na poprzedniej aukcji udział kupców w aukcji był bardzo liczny.